

Agencija za ispitivanje javnog mnjenja  
"Damar" - Podgorica



Ministarstvo za ljudska i manjinska  
prava

# *REZULTATI ISTRAŽIVANJA* "ODNOS GRAĐANA PREMA DISKRIMINACIJI U CRNOJ GORI"

# METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

## CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja bio je utvrditi percepciju, stavove i iskustva o diskriminaciji u Crnoj Gori.

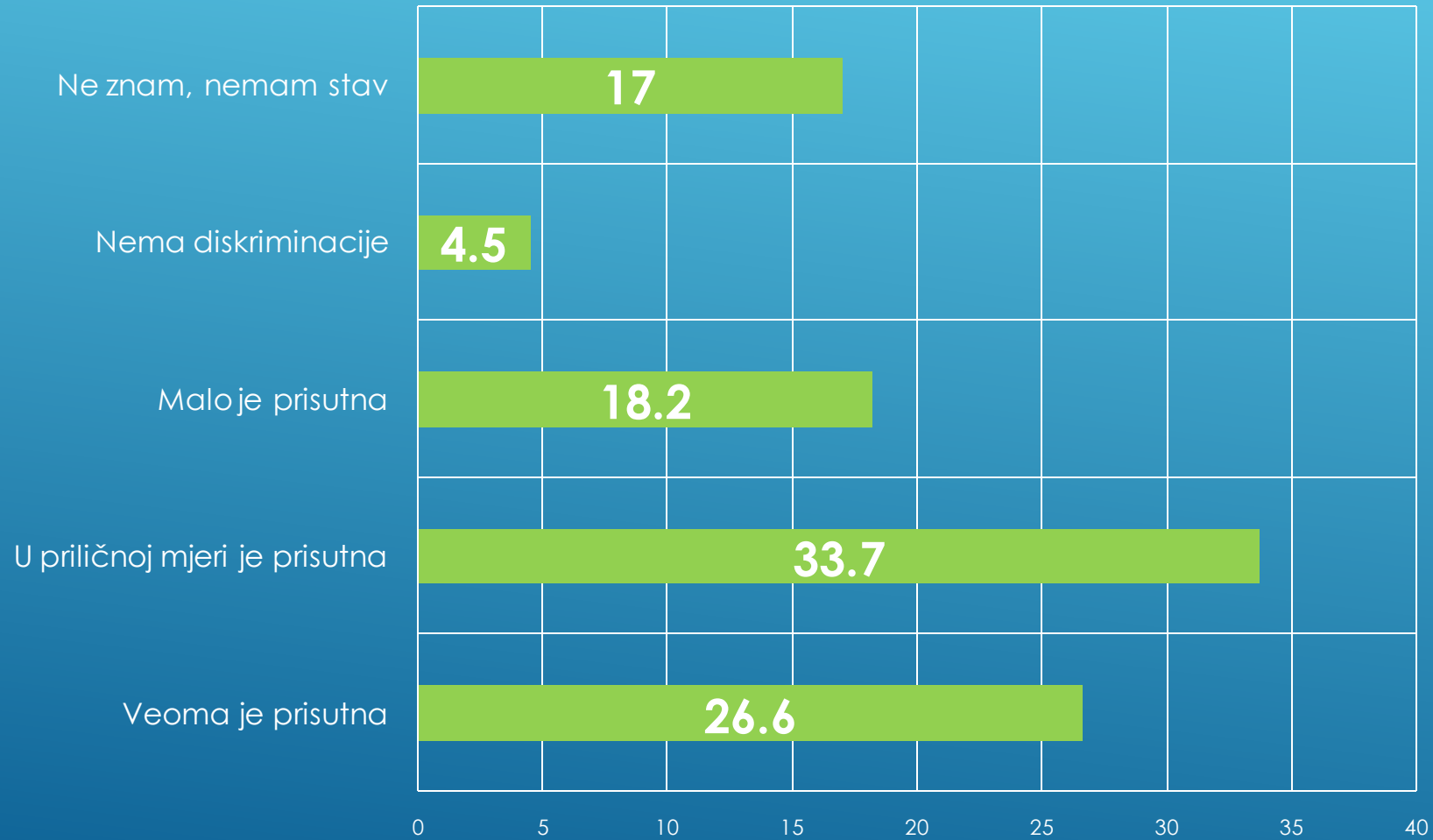
Specifični ciljevi ovoga ispitivanja javnog mnijenja uključivali su identifikaciju:

1. Percepcije raširenosti diskriminacije po pojedinim područjima i obilježjima,
2. Stavova o diskriminaciji
3. Stepena (ne)tolerancije, kao i nivoa socijalne i etničke distance među pojedinim društvenim grupama,
4. Odgovornosti i uloge institucija,
5. Ličnog iskustva sa diskriminacijom,
6. Razlika u percepciji, stavovima i iskustvima o diskriminaciji s obzirom na socio-demografske karakteristike ispitanika (pol, starost, obrazovanje, nacionalnost, materijalni položaj, regija).

# UZORAK

- Veličina uzorka je bila 1005 ispitanika u devet crnogorskih opština: Podgorica, Nikšić, Cetinje, Bijelo Polje, Berane, Pljevlja, Ulcinj, Kotor i Herceg Novi.
- Ciljna populacija - građani stari 18 i više godina.
- Uzorački okvir - podaci iz popisa stanovništva sprovedenog 2011. godine.
- Tip uzorka je slučajni, troetapni, stratifikovani uzorak.
- Standardna statistička greška mjerenja iznosi +/- 3,1% za pojave sa incidencom od 50% sa intervalom povjerenja od 95%.
- Anketiranje je sprovedeno u periodu od 07.11. do 15.11. 2013. godine.

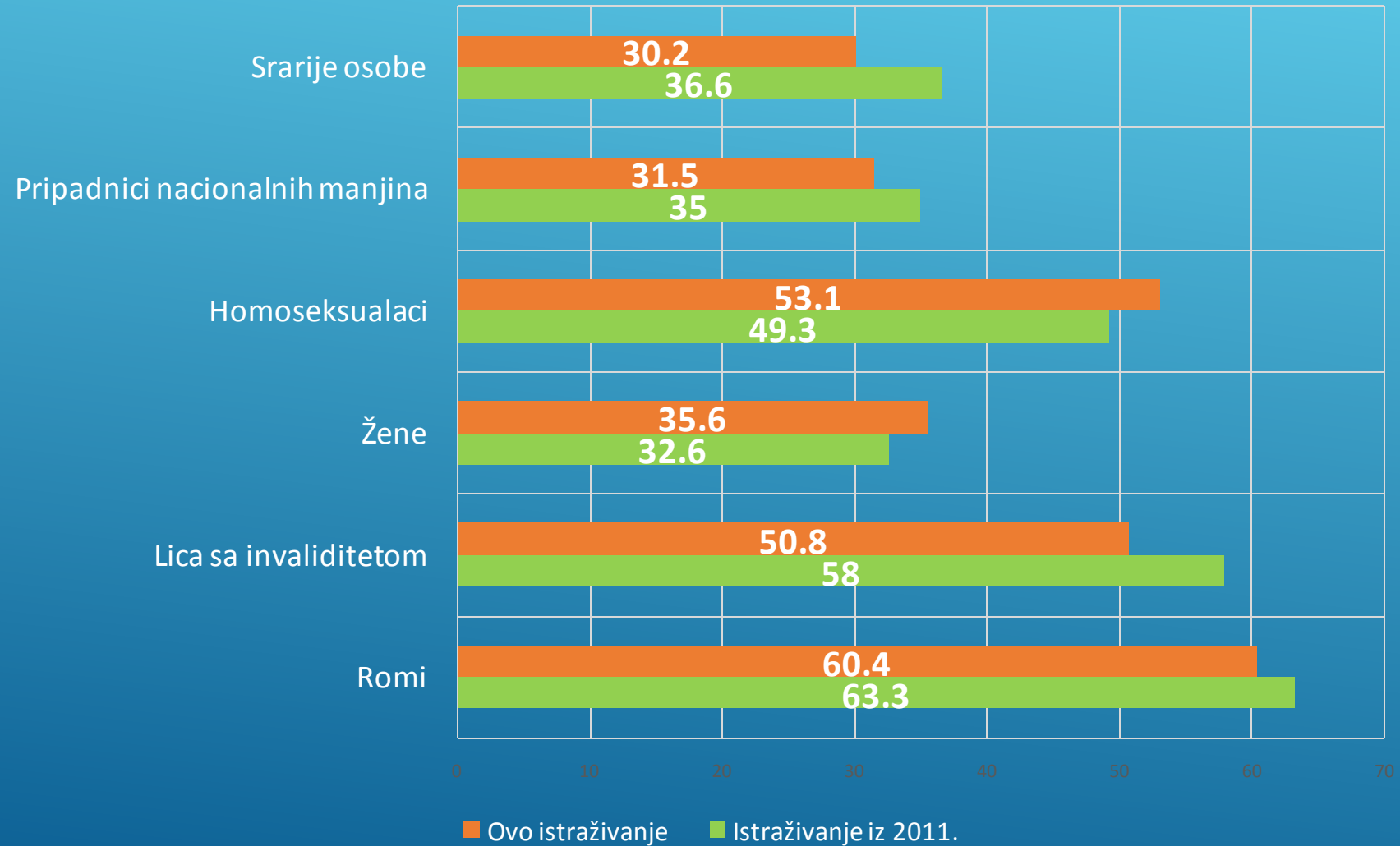
# PERCEPCIJA PRISUTNOSTI DISKRIMINACIJE U CRNOJ GORI



## U kojoj mjeri je diskriminacija izražena u Crnoj Gori prema sljedećim grupama:

	RANG	MEAN	Veoma i uglavnom izražena (%)
1. Romima	1	3,45	60,4
2. Homoseksualcima	2	3,41	53,1
3. Licima sa invaliditetom	3	3,17	50,8
4. Ženama	4	2,56	35,6
5. Nacionalnim manjinama	5	2,52	31,5
6. Starijim osobama	6	2,44	30,2

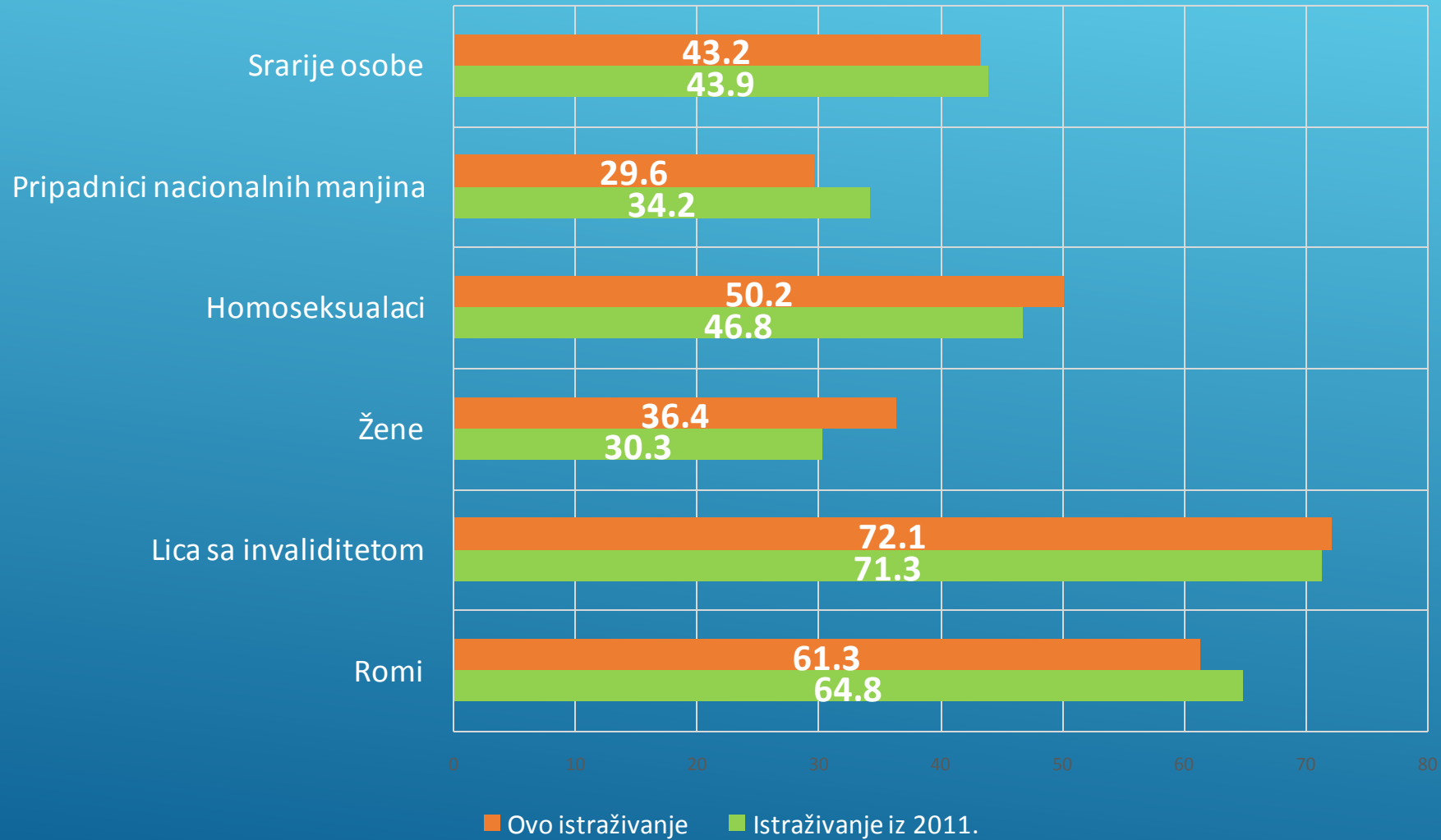
## U kojoj mjeri je diskriminacija izražena u Crnoj Gori prema sljedećim grupama – uporedni podaci:



## KOLIKO JE U CRNOJ GORI TEŠKO BITI:

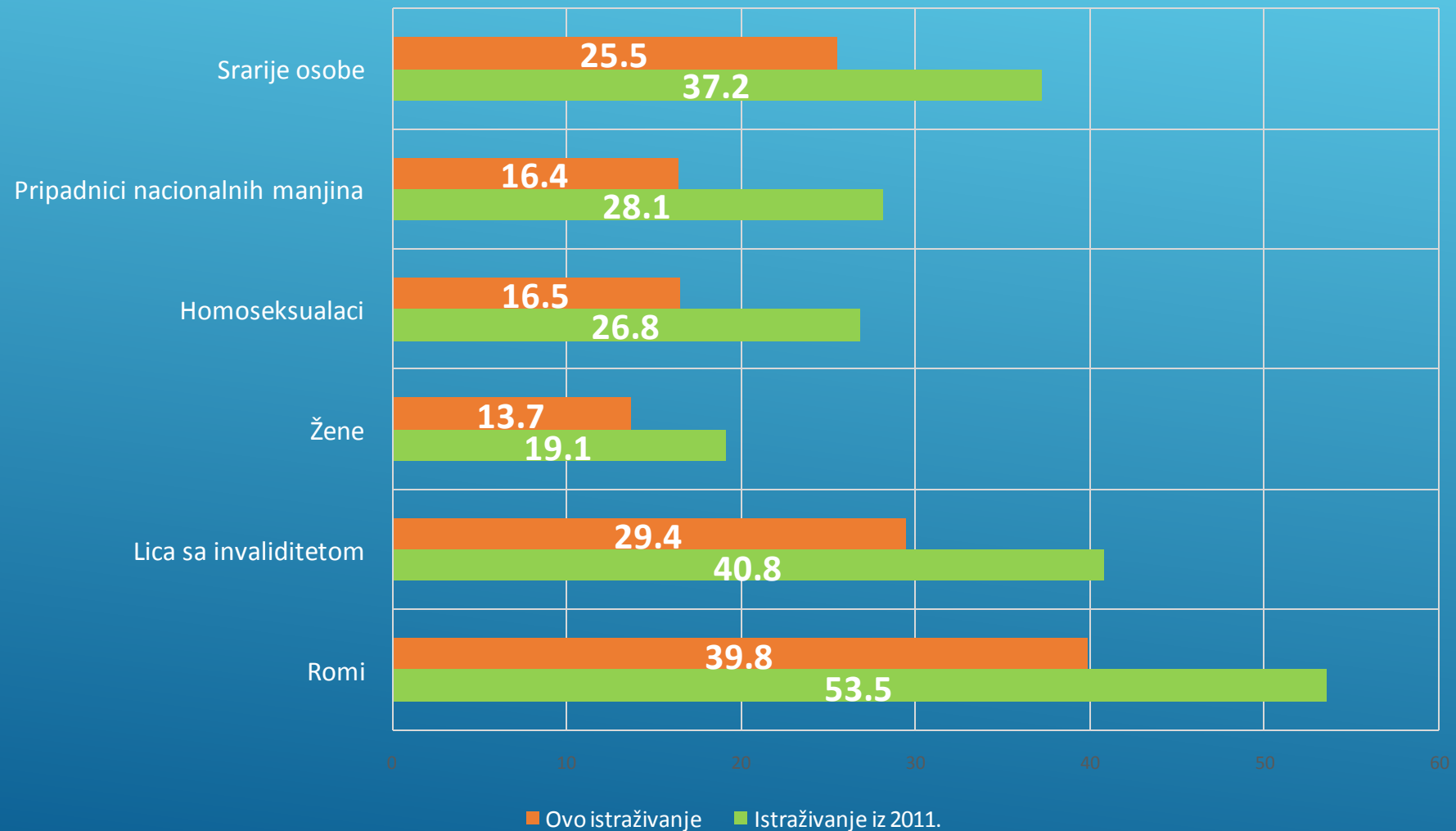
	RANG	MEAN	Veoma i uglavnom izražena (%)
1. Lice sa invaliditetom	1	3,79	72,1
2. Rom	2	3,49	61,3
3. Homoseksualc	3	3,39	50,2
4. Starija osoba	4	2,80	43,2
5. Žena	5	2,51	36,4
6. Pripadnik nacionalne manjine	6	2,44	29,6

# KOLIKO JE U CRNOJ GORI TEŠKO BITI – uporedni podaci:

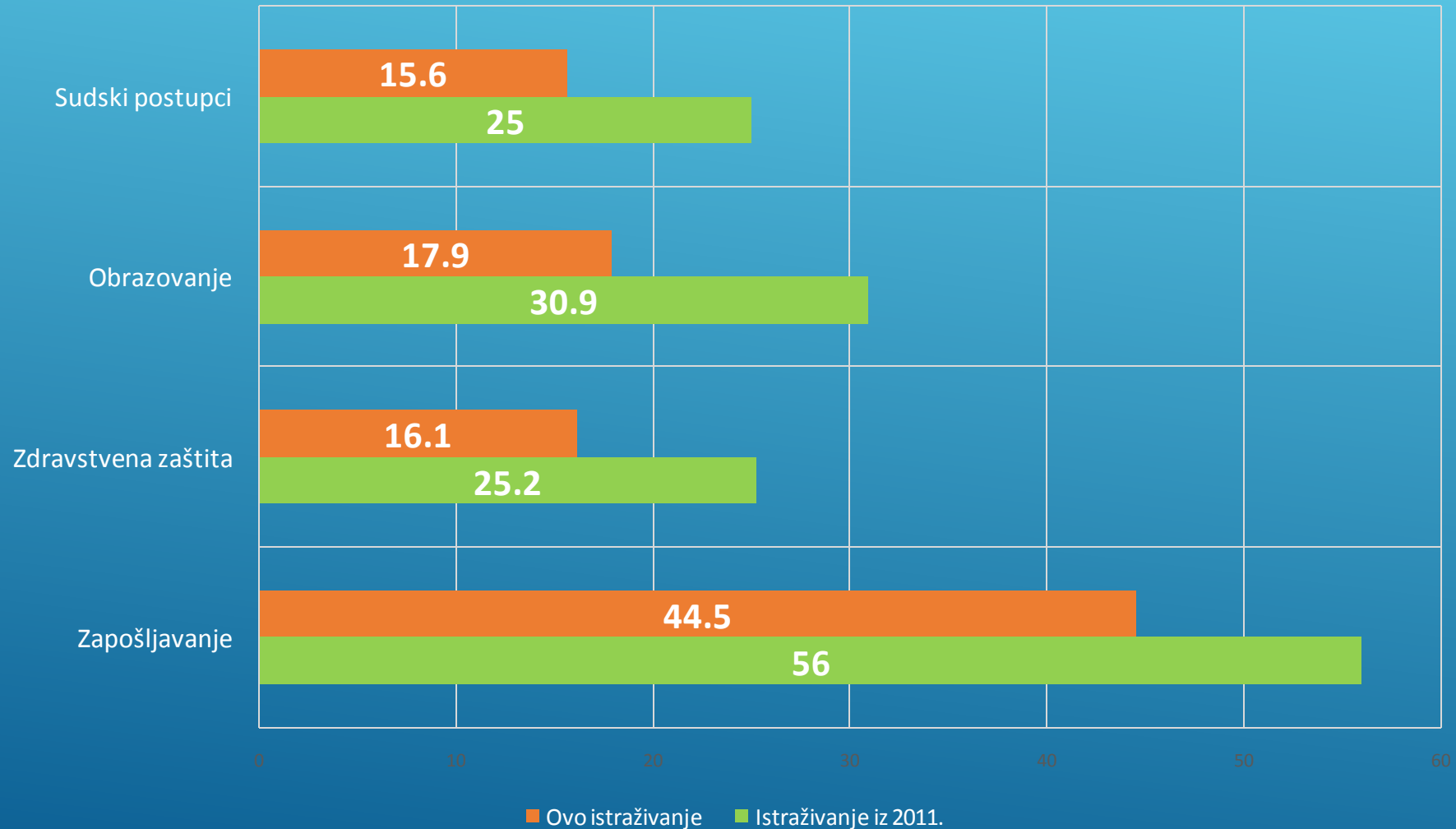




# PROSJEČAN STEPEN DISKRIMINACIJE SVIH GRUPA % - UPOREDNI PODACI



# PROSJEČAN STEPEN DISKRIMINACJE PO KRITERIJUMIMA % UPOREDNI PODACI



# Stavovi, predrasude i tolerancija

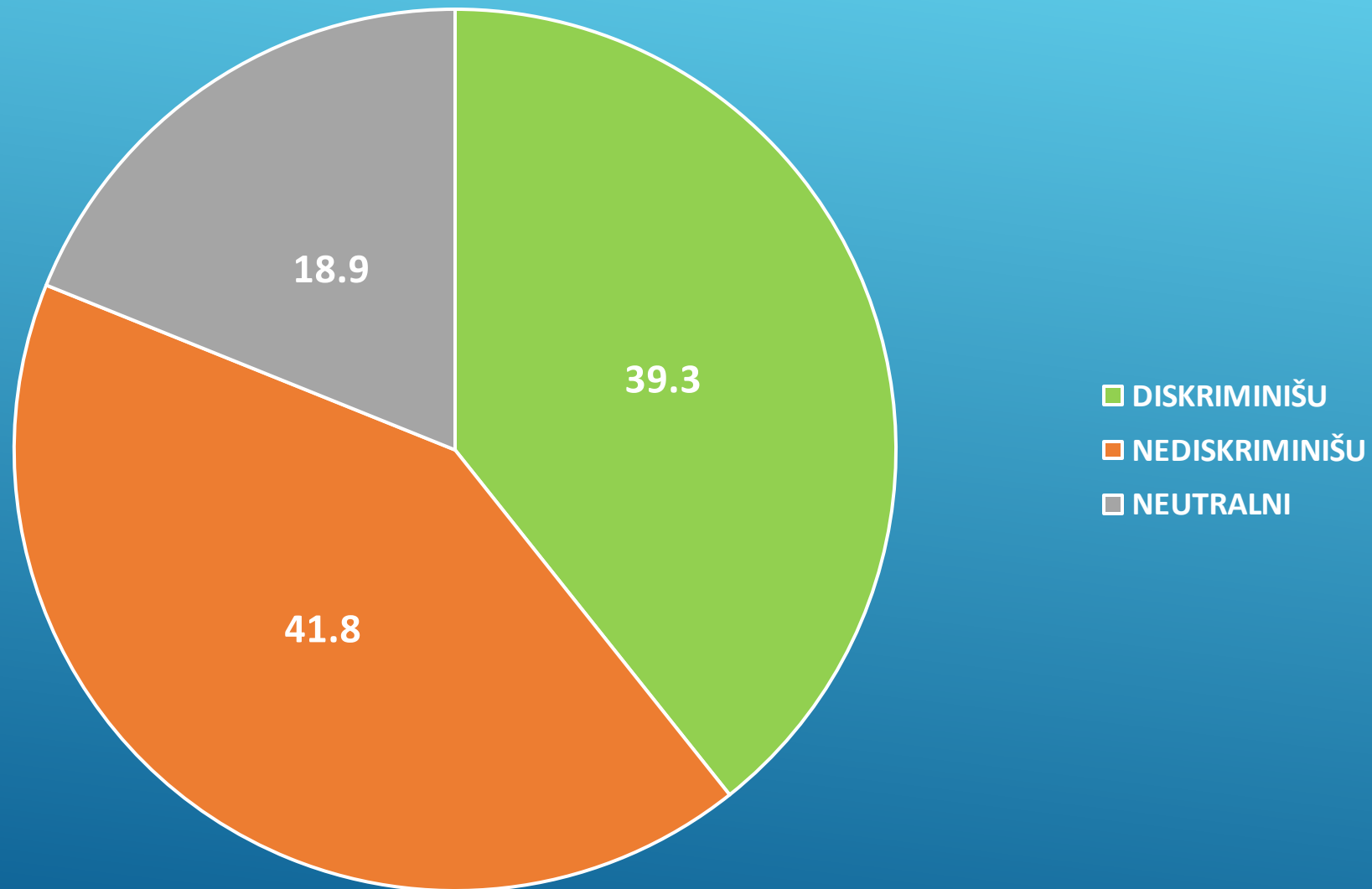
Da li se slažete ili ne sa dolje navedenim stavovima:

	Uopšte se ne slažem	Ne slažem se	Neodlučan sam	Slažem se	Potpuno se slažem
• Nacionalne manjine bi trebalo da imaju školovanje na maternjem jeziku, iako su to sredstva iz budžeta	13,5	25,6	20,1	31,1	9,6
• Država je dužna da finansira medije nacionalnih manjina, iako su to sredstva iz budžeta	12,2	23,6	22,7	32,6	8,9
• Pripadniku nacionalne manjine trebalo bi uvijek omogućiti da se obraća državnim institucijama na sopstvenom jeziku, iako su to sredstva iz budžeta	15,1	27,5	21,0	28,5	7,9

## Da li se slažete ili ne sa dolje navedenim tvrdnjama:

	Slazem se	Ne slažem se	Neodlučan
Lako je podržavati Rome kad ti nisu u komšiluku	51,1	29,6	19,3
Nemam ništa protiv Roma, ali oni ipak vole da krađu	51,6	32,9	15,4
Homoseksualizam je bolest koju treba liječiti	64,9	15,5	19,6
Nemam ništa protiv homoseksualaca, ali neka oni to rade kod svoje kuće	81,3	7,7	11,0
Treba biti oprezan prema drugim narodima i kada se pokazuju kao prijatelji	50,9	31,6	17,5
Crna Gora treba da bude država samo pravoslavnog naroda, jer je on većinski narod	18,8	70,2	11,0
Normalan čovjek priznaje samo tradicionalne vjere (pravoslavlje, katoličanstvo, islam)	40,3	47,5	12,2
Male vjerske zajednice „krađu“ dušu ljudima	31,1	37,2	31,7
Djecu sa smetnjama u razvoju ne bi trebalo miješati sa ostalom djecom	18,8	61,5	19,7
U našem narodu nema mnogo osoba sa invaliditetom	16,6	54,0	29,3
Zdravstvene ustanove bi trebale da odbiju liječenje oboljelih od HIV-a/AIDS	8,3	77,1	14,6
Oboljeli od HIV-a/AIDS-a su sami krivi za svoju bolest	38,7	36,4	24,9

# SKLONOST KA DISKRIMINACIJI:



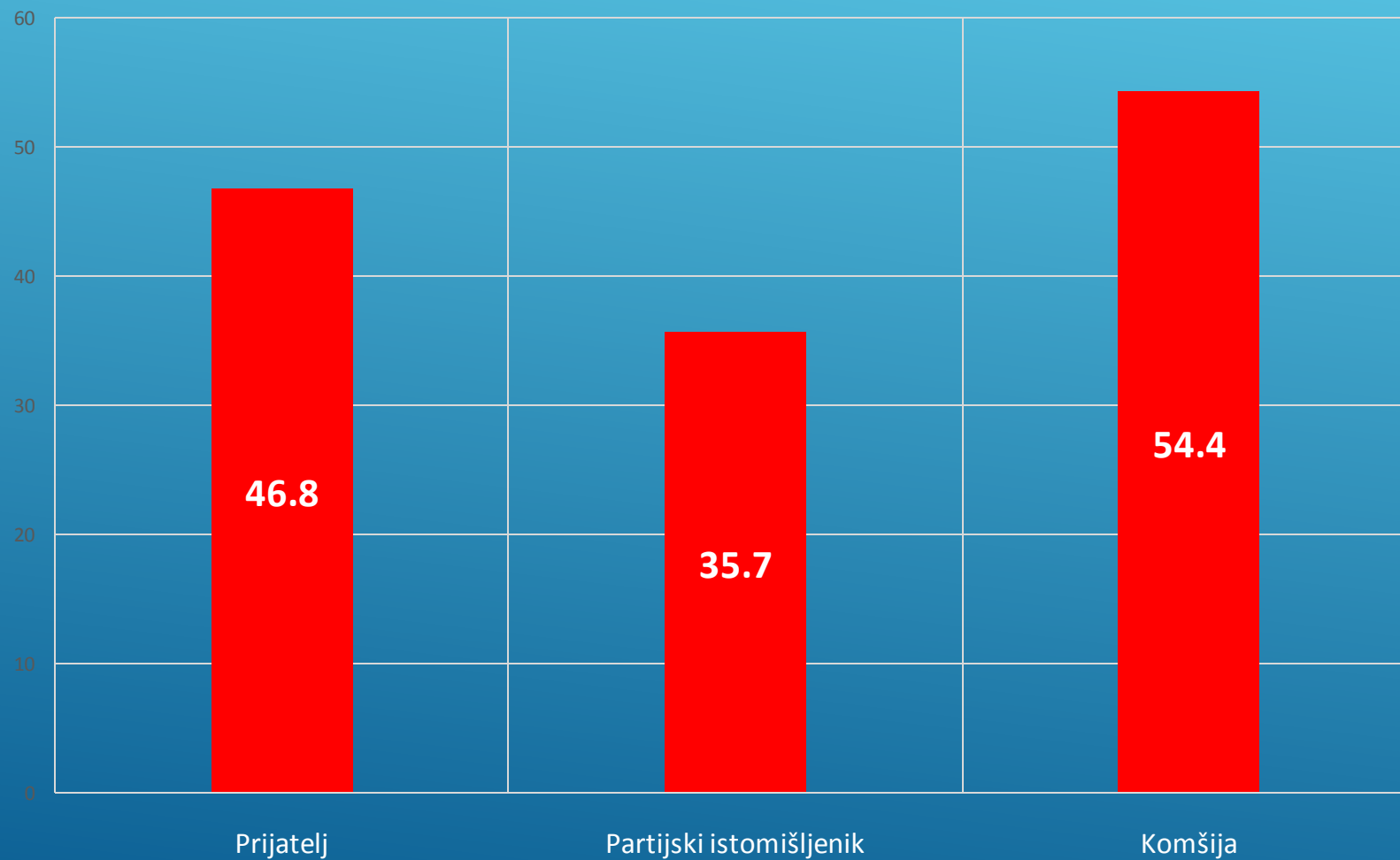
# *SOCIJALNA I ETNIČKA DISTANCA*

- Za mjerenje distanci koristili smo jednu od verzija Bogardusove skale koja je najoperativnija kada je u pitanju utvrđivanje ovakvih stavova.
- Skala koju koristimo ima sedam stepena i to: Predsjednik države, Kolega, Šef, Prijatelj, Partijski istomišljenik, Vaspitač i Komšija.
- Testirali smo odnos prema ukupno 16 različitih grupa, čime pokrivamo najveći broj grupa koje mogu biti diskriminirane.
- U skladu sa opštim karakteristikama ovih grupa možemo napraviti podjelu na grupe čiji je osnov razlikovanja etnička pripadnost i na grupe koje imaju osnov u drugim socijalnim različitostima.
- Za neke od kategorija nisu se mogli postavljati neki od navedenih stepena distance.

# IMALI BI PROTIV DA IM LICE SA FIZIČKIM INVALIDITETOM BUDE:

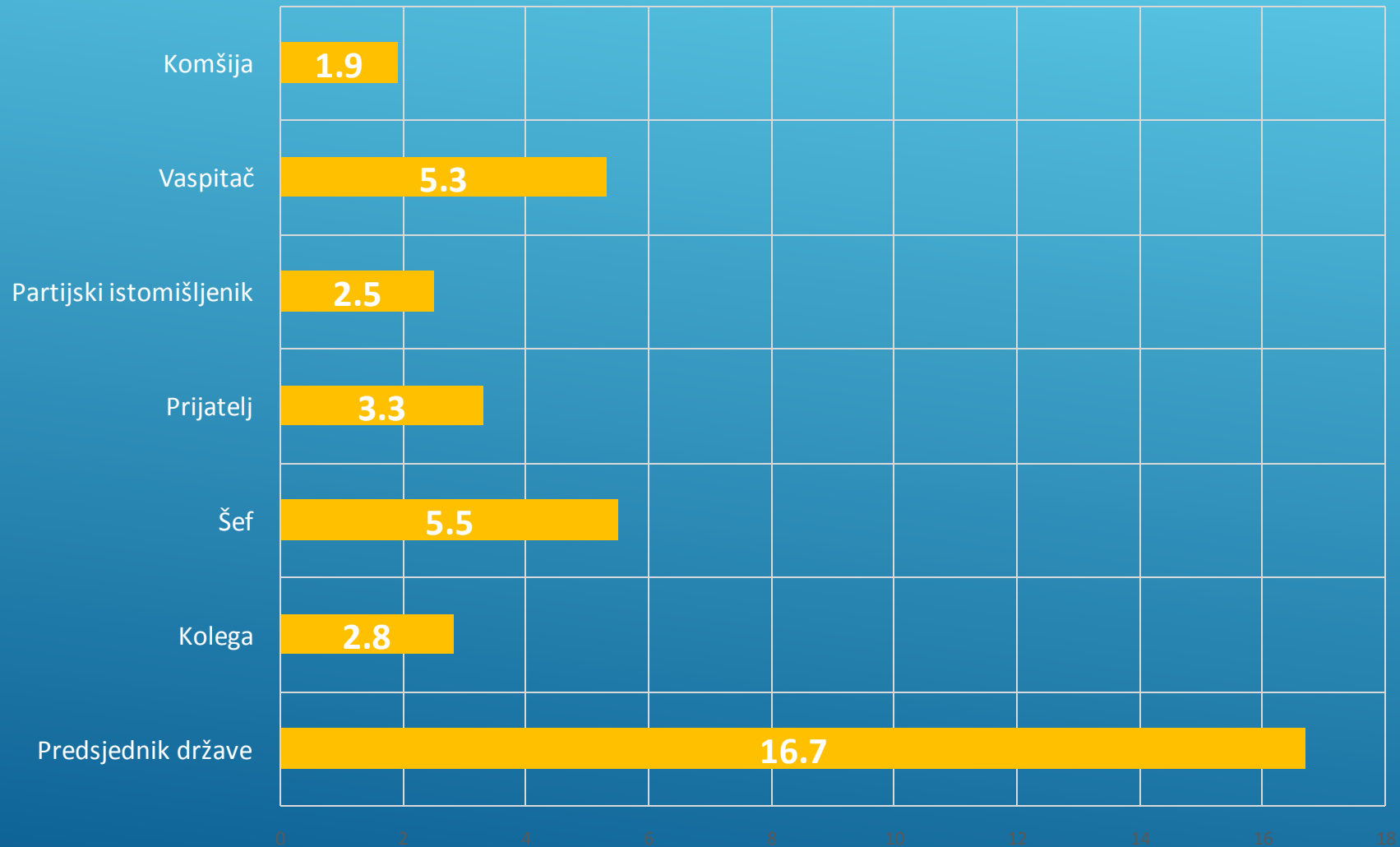


# IMALI BI PROTIV DA IM LICE SA MENTALIM INVALIDITETOM BUDE:

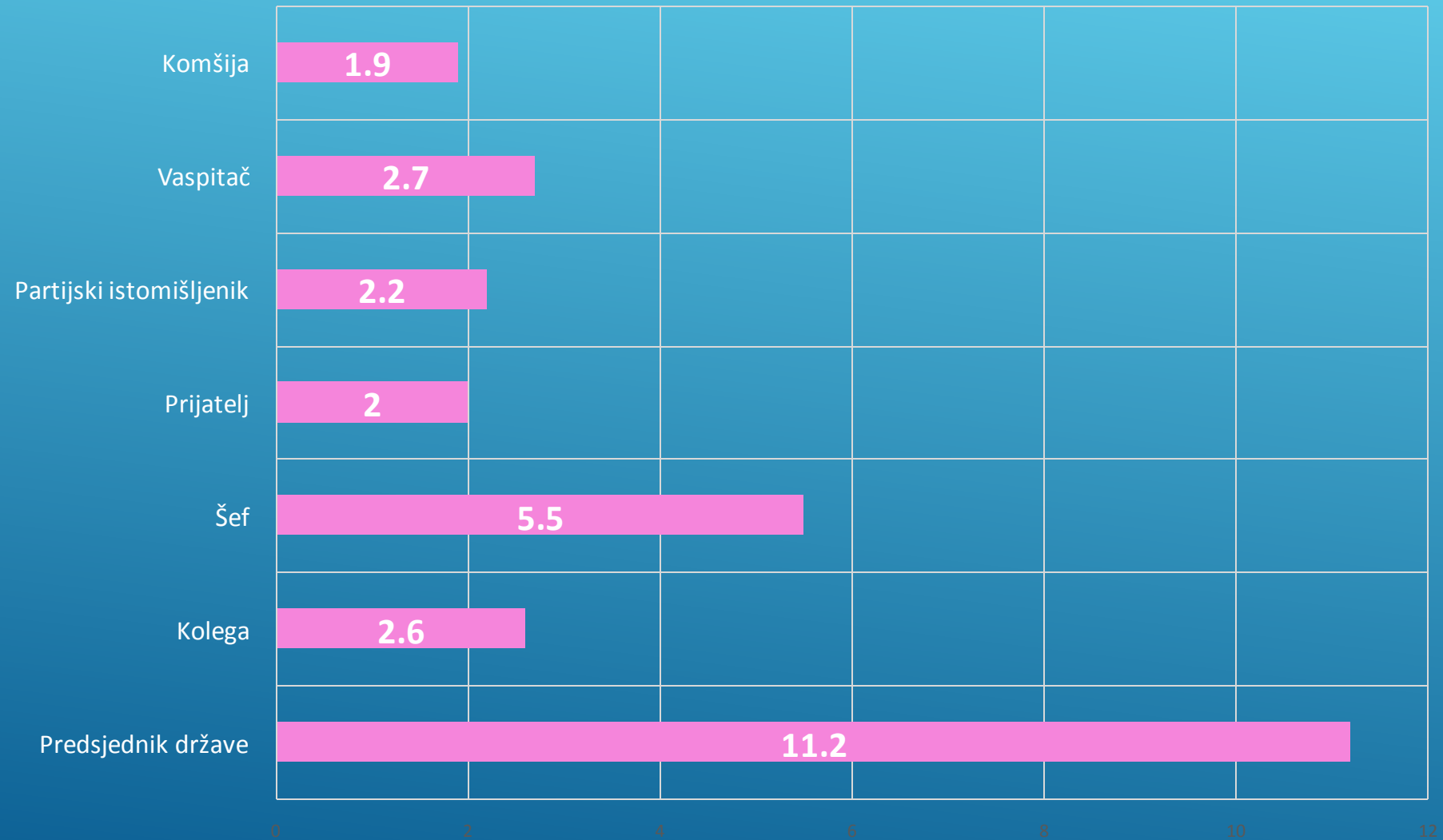




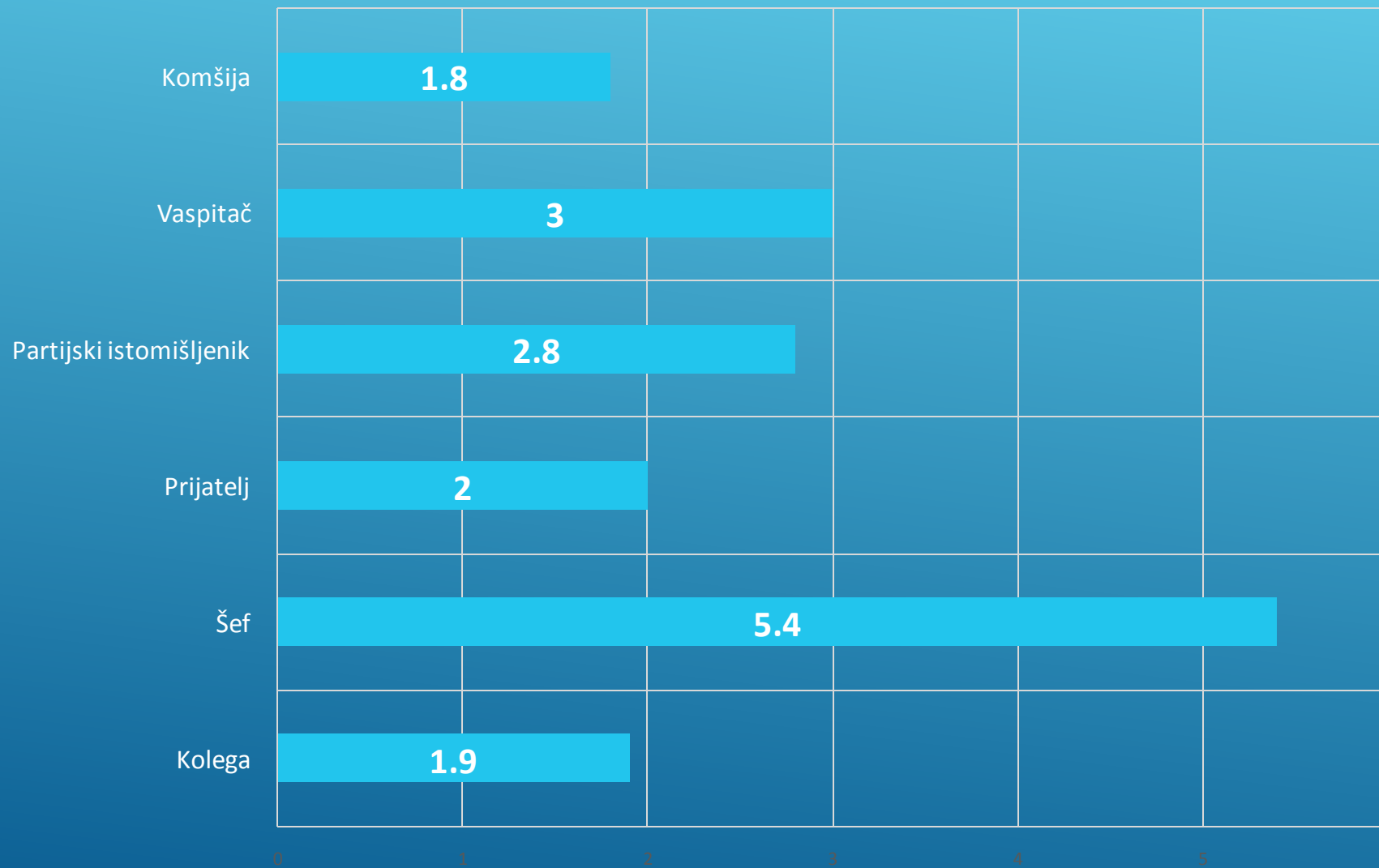
# IMALI BI PROTIV DA IM STARIJE OSOBE BUDU:



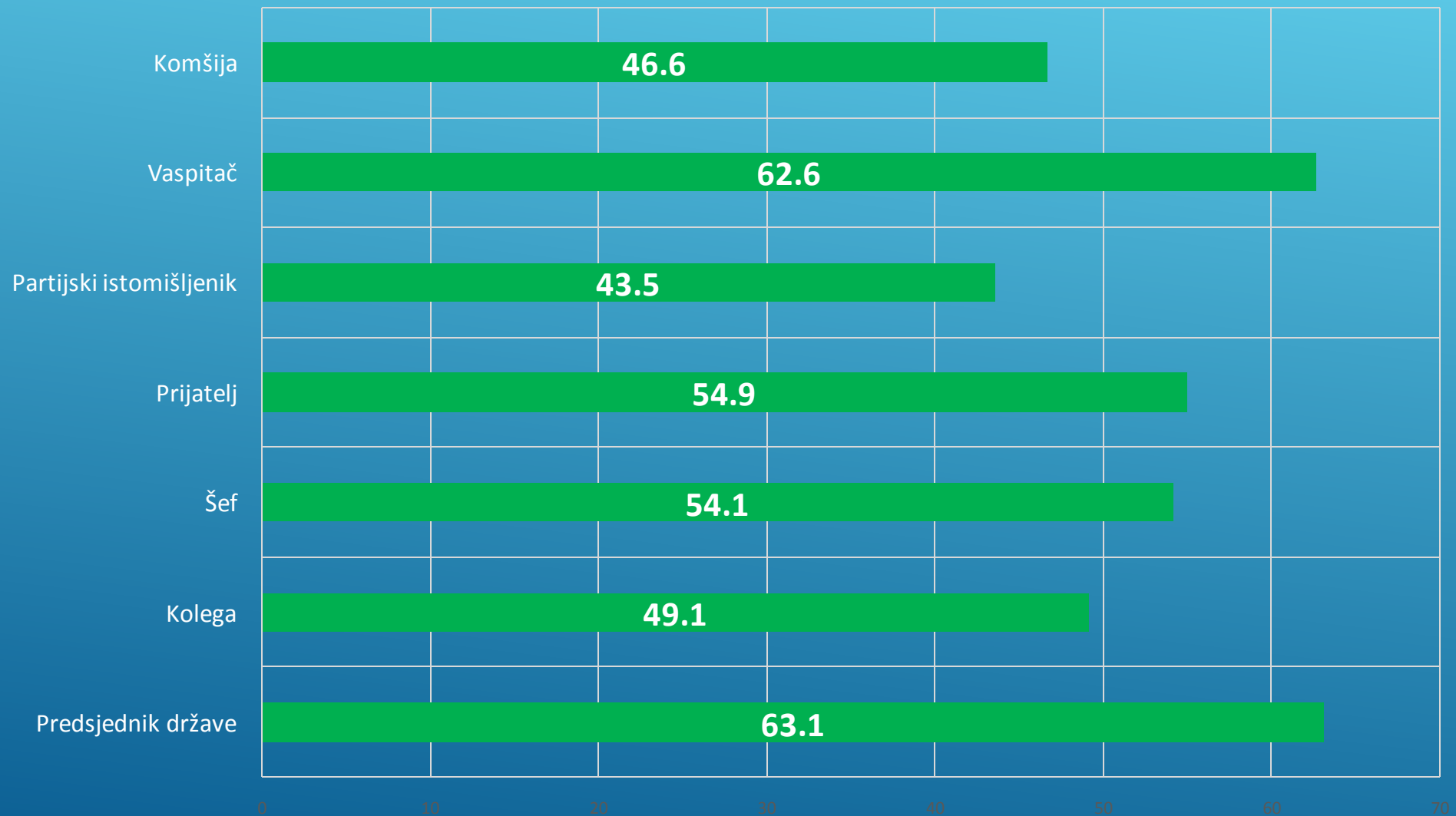
# IMALI BI PROTIV DA IM ŽENE BUDU:



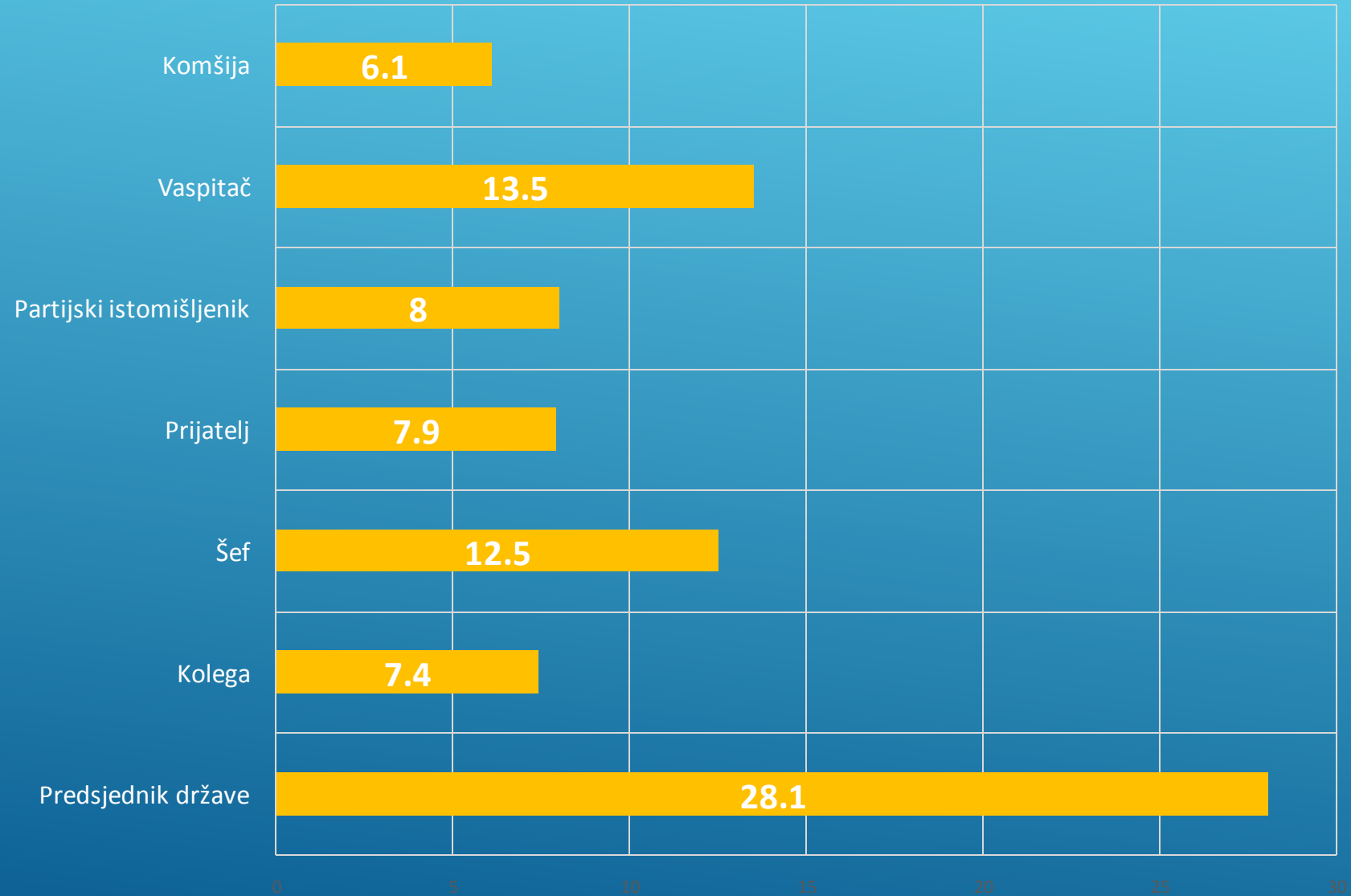
# IMALI BI PROTIV DA IM SIROMAŠNI LJUDI BUDU:



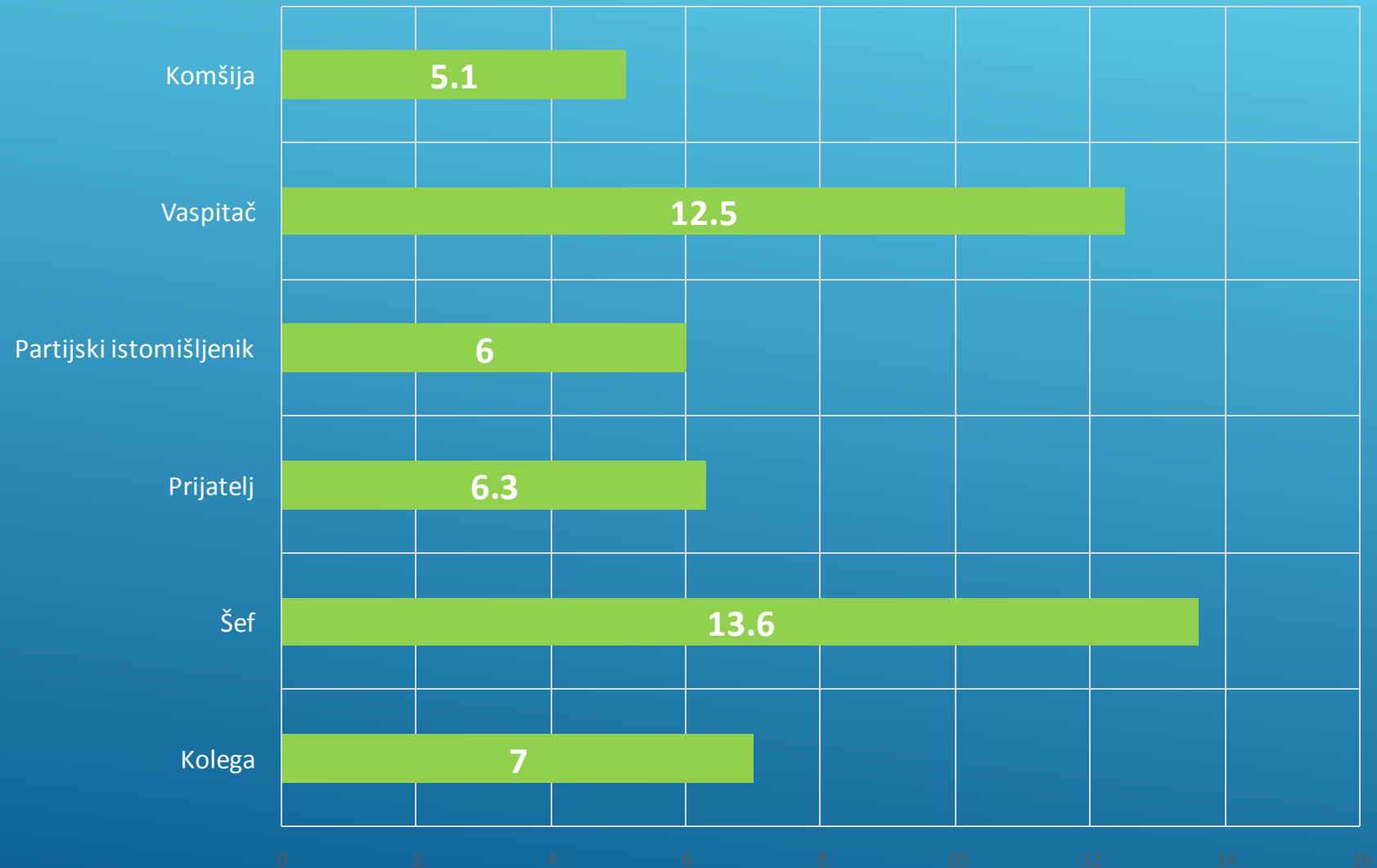
# IMALI BI PROTIV DA IM LGBT OSOBE BUDU:



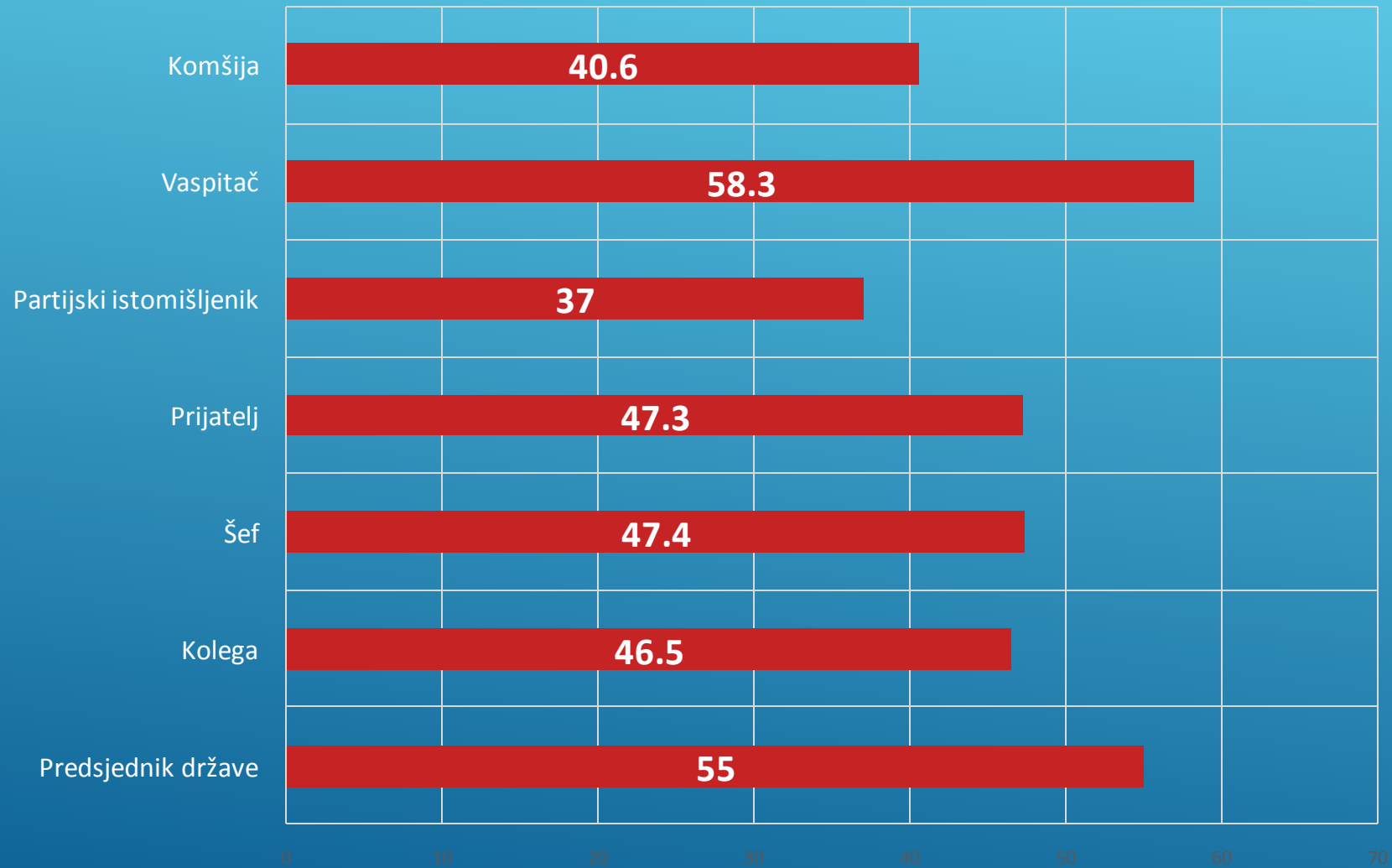
# IMALI BI PROTIV DA IM PRIPADNICI VJERSKIH MANJINA BUDU:



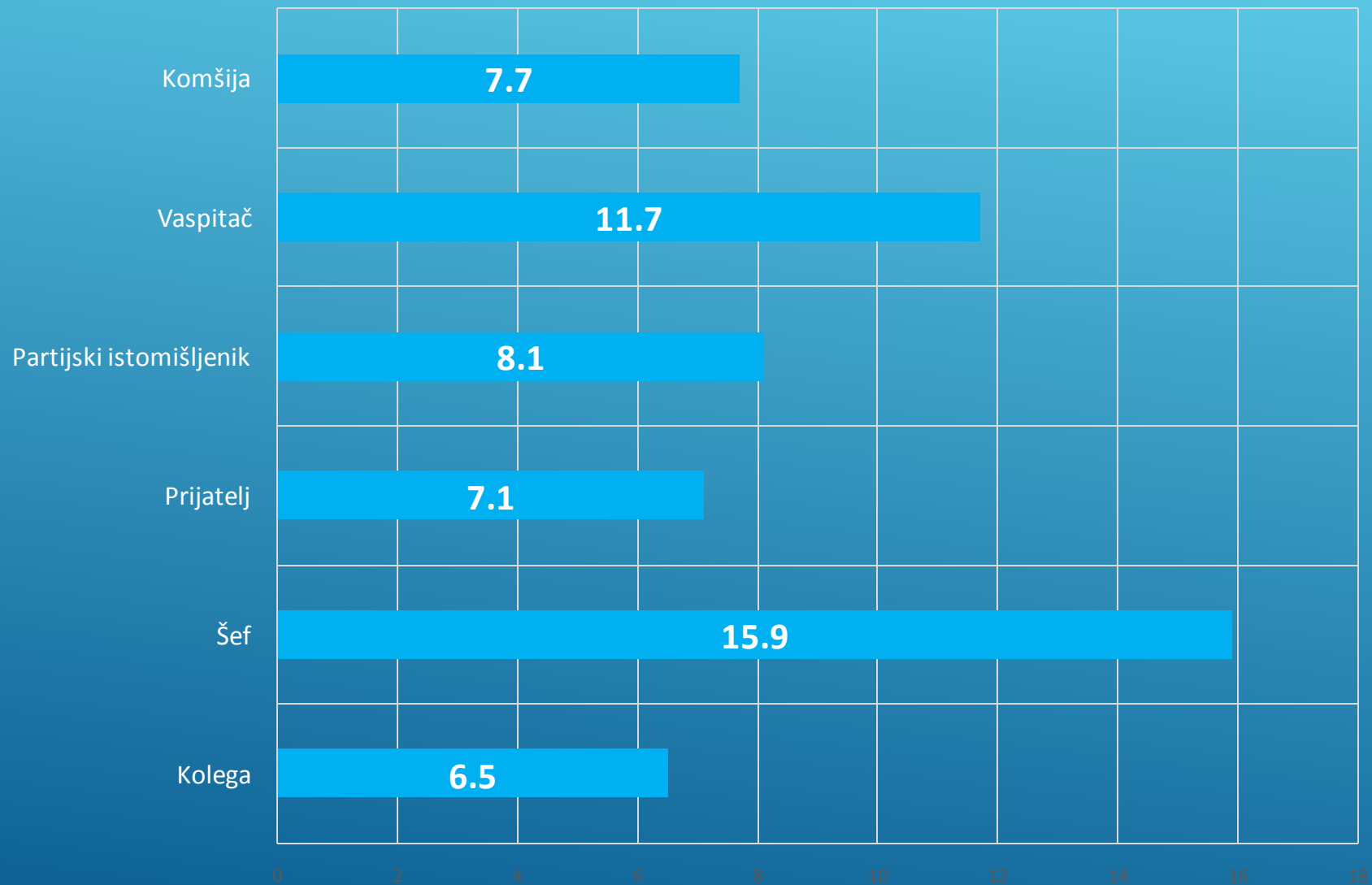
# IMALI BI PROTIV DA IM STRANCI BUDU:



# IMALI BI PROTIV DA IM OBOLJELI OD HIV-A BUDU:

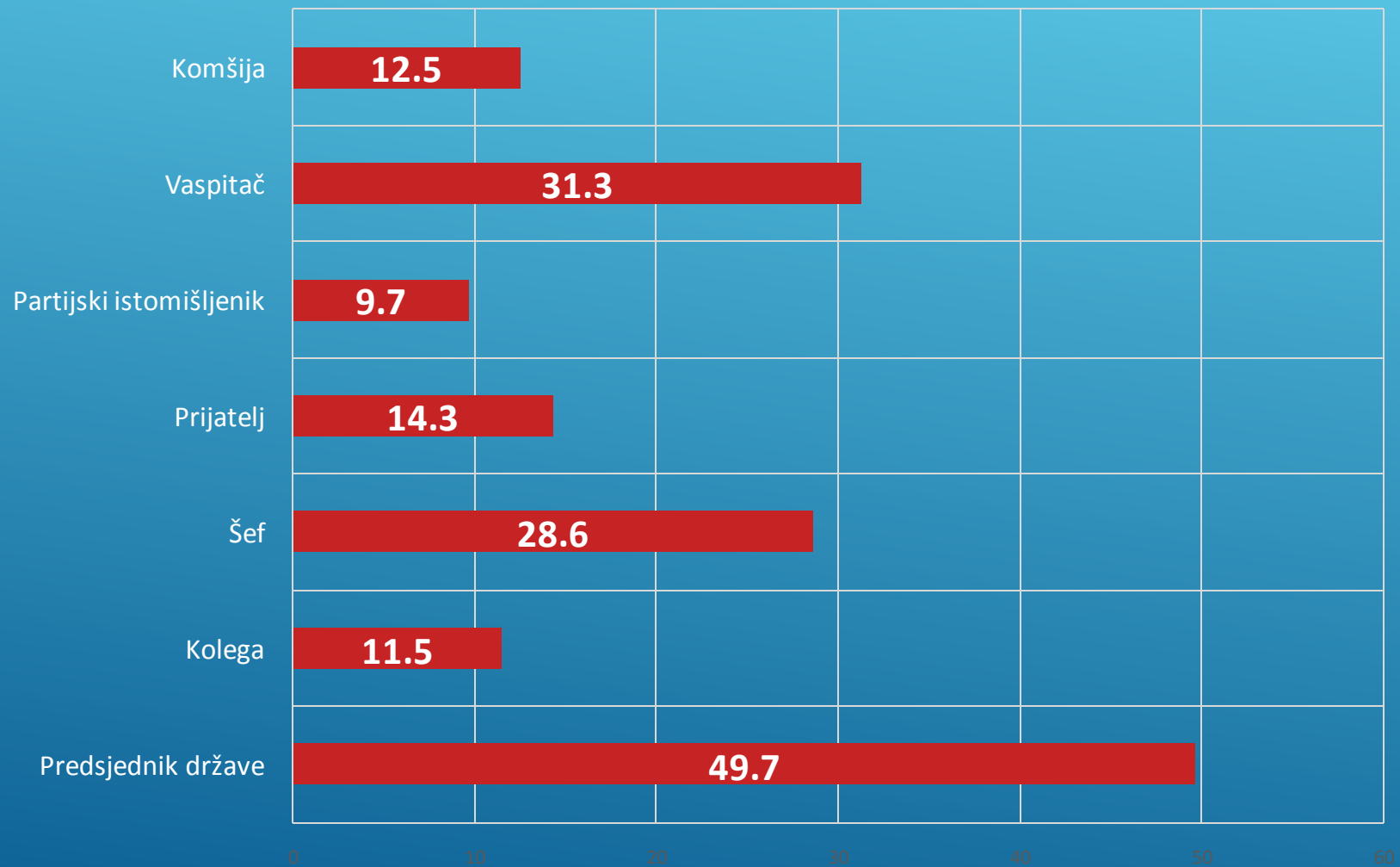


# IMALI BI PROTIV DA IM IZBJEGLICE BUDU:

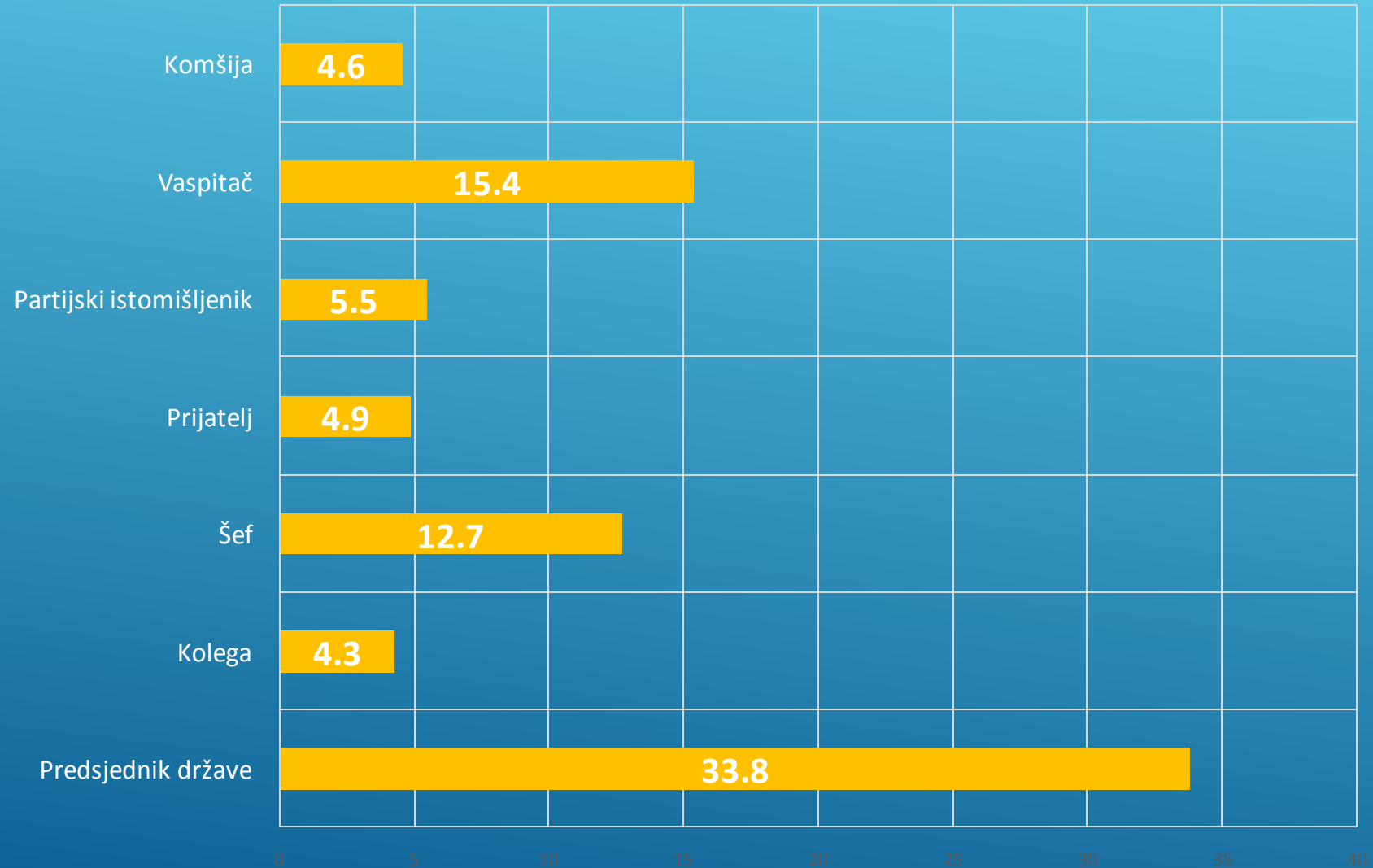




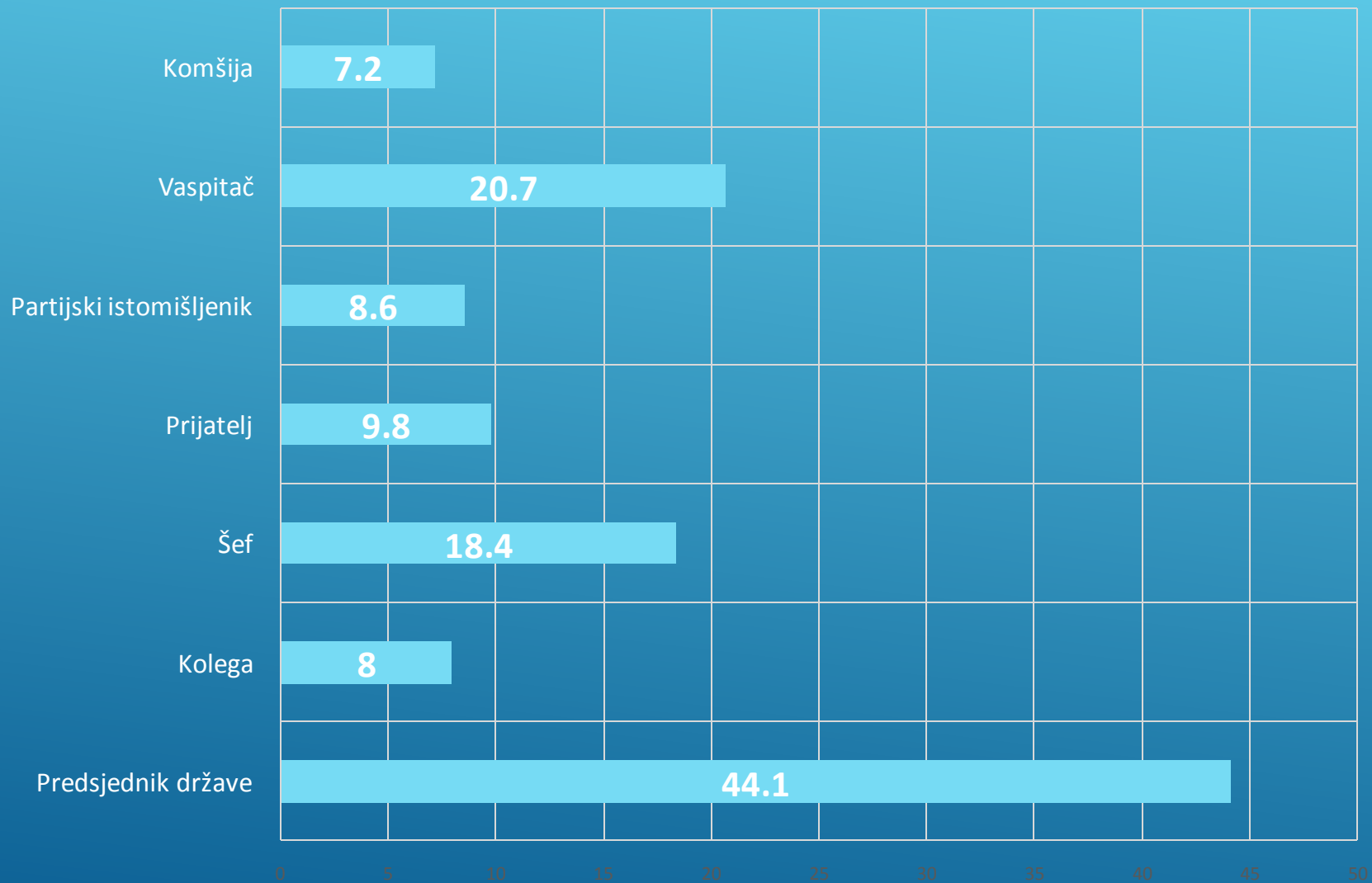
# IMALI BI PROTIV DA IM ROMI BUDU:



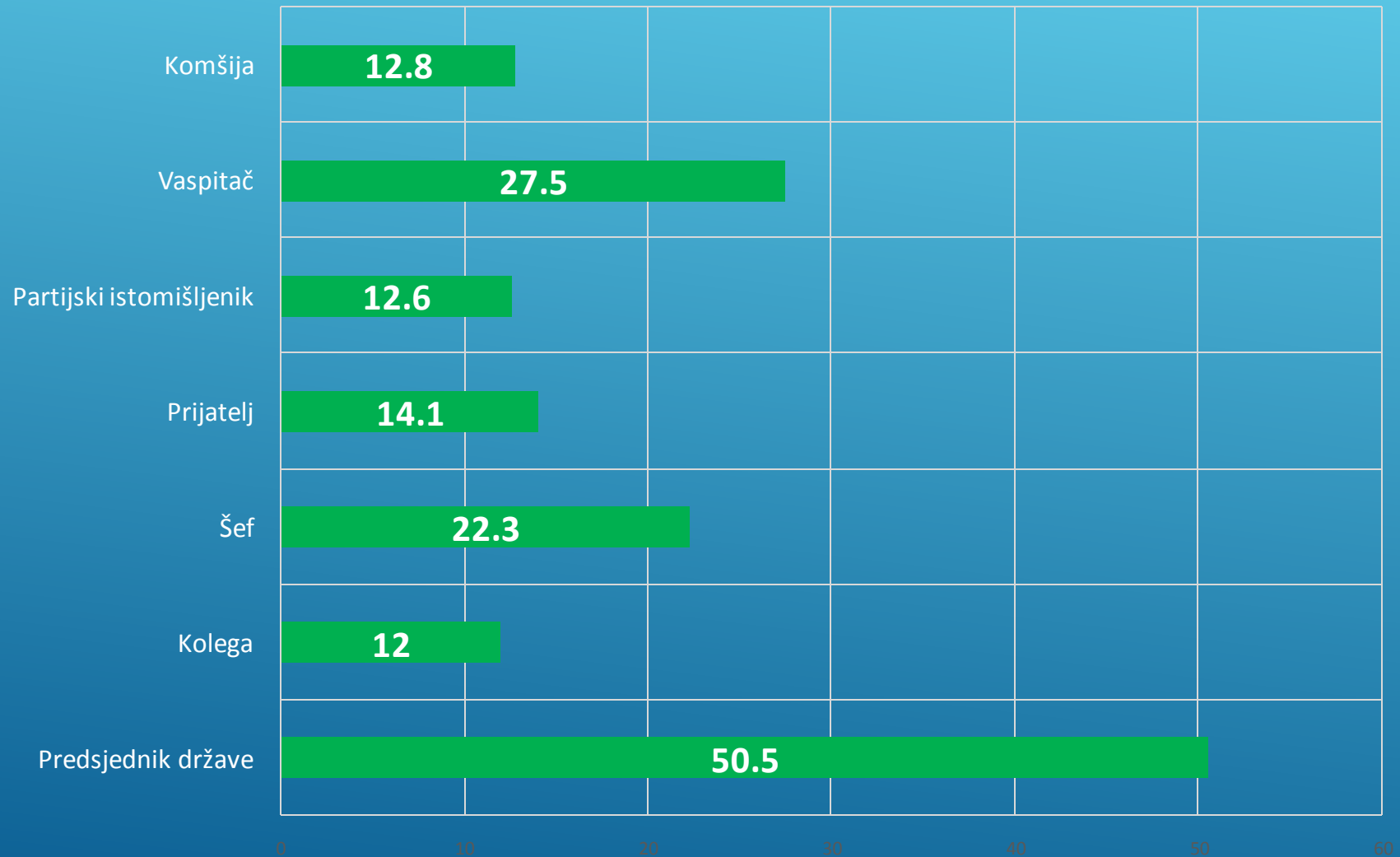
# IMALI BI PROTIV DA IM BOŠNJACI/MUSLIMANI BUDU:



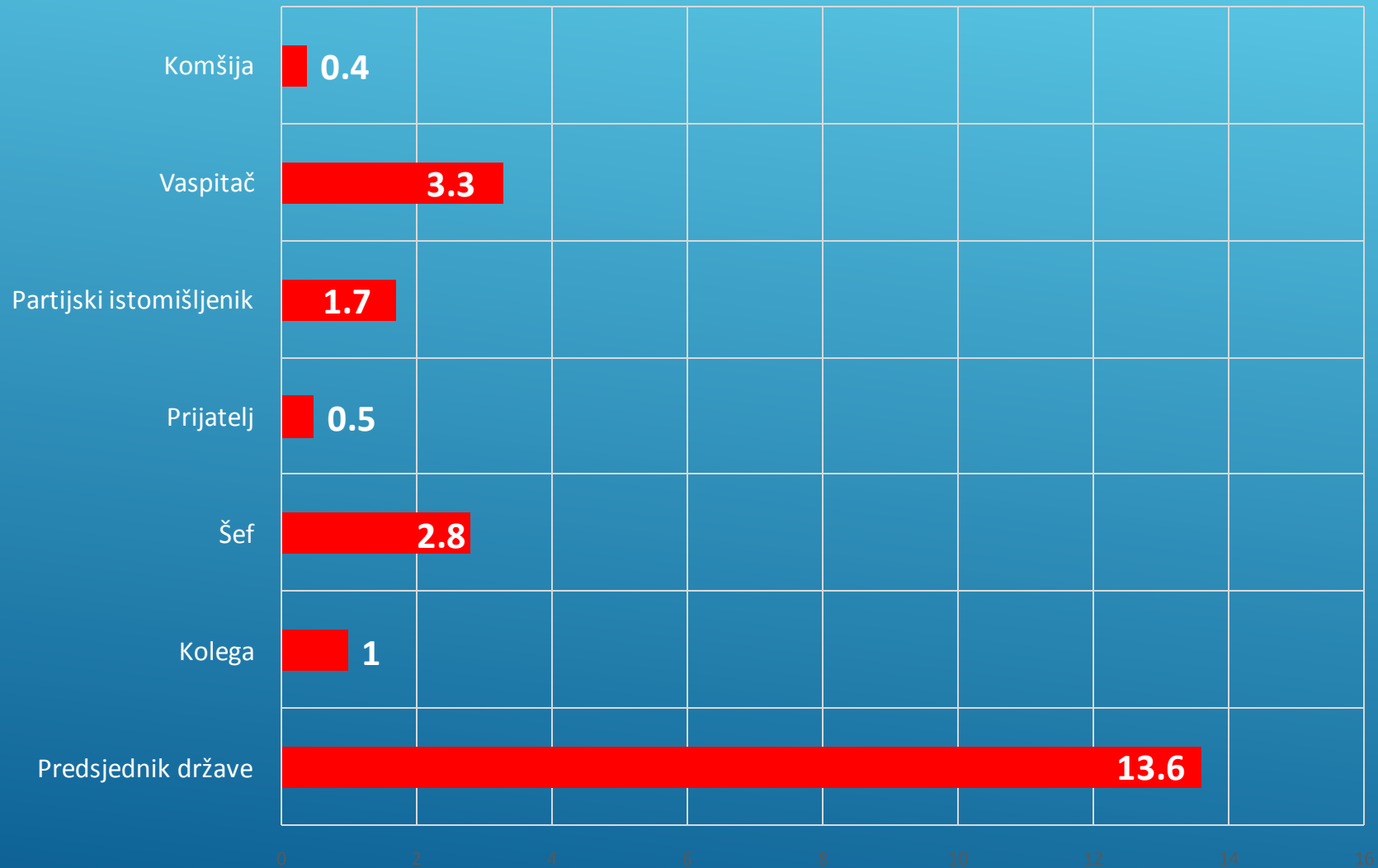
# IMALI BI PROTIV DA IM HRVATI BUDU:



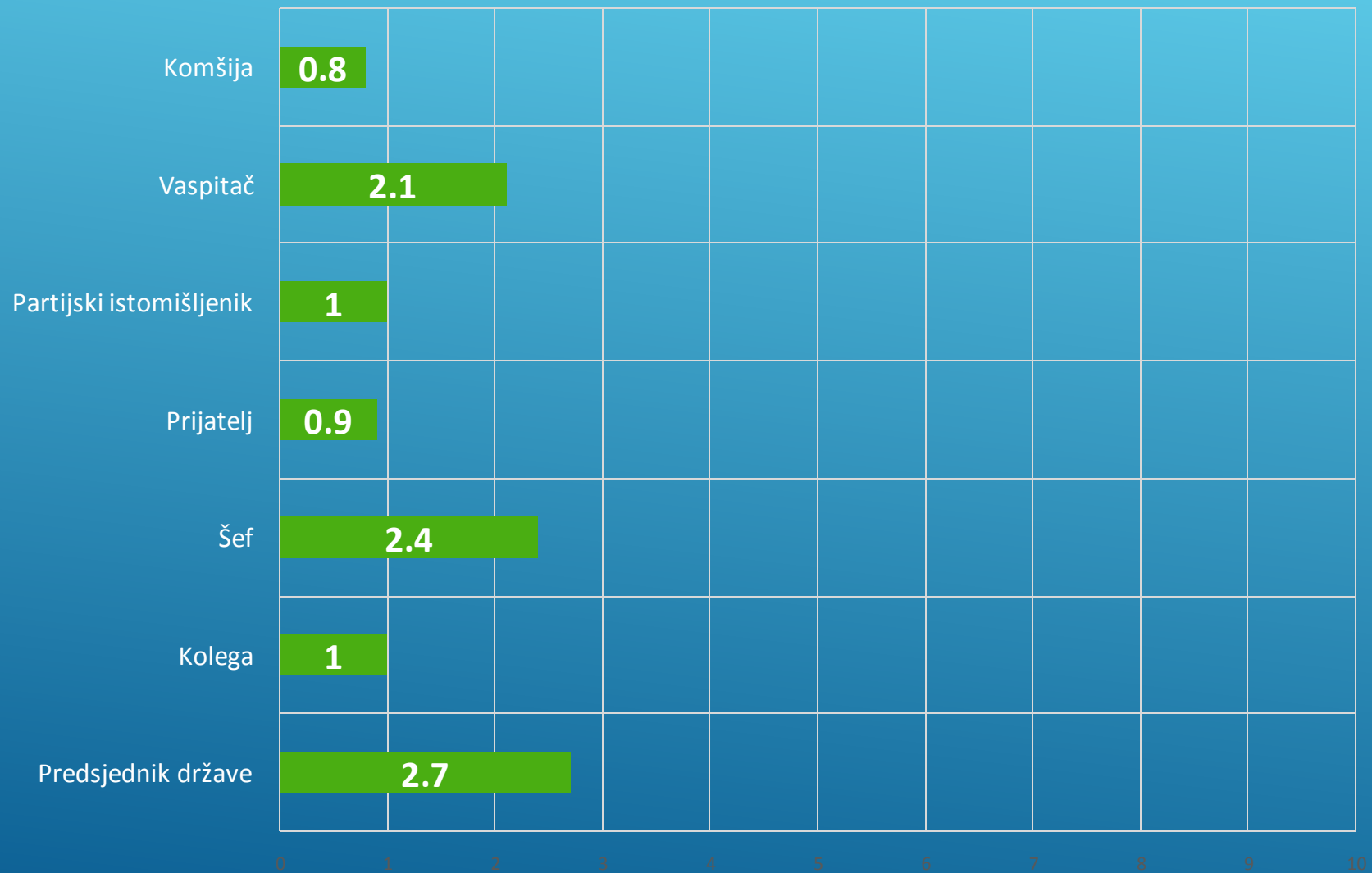
# IMALI BI PROTIV DA IM ALBANCI BUDU:



# IMALI BI PROTIV DA IM SRBI BUDU:

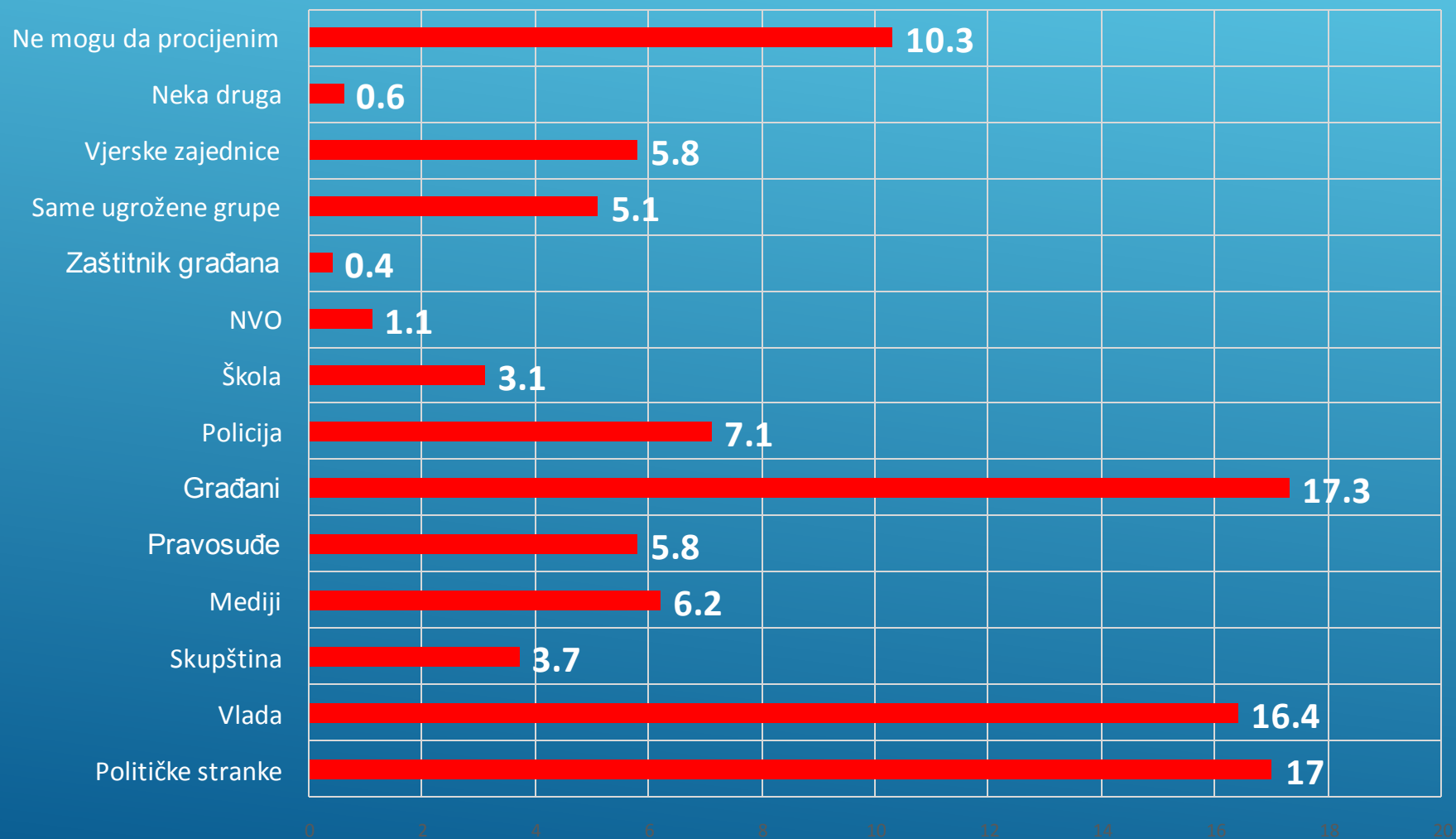


# IMALI BI PROTIV DA IM CRNOGORCI BUDU:

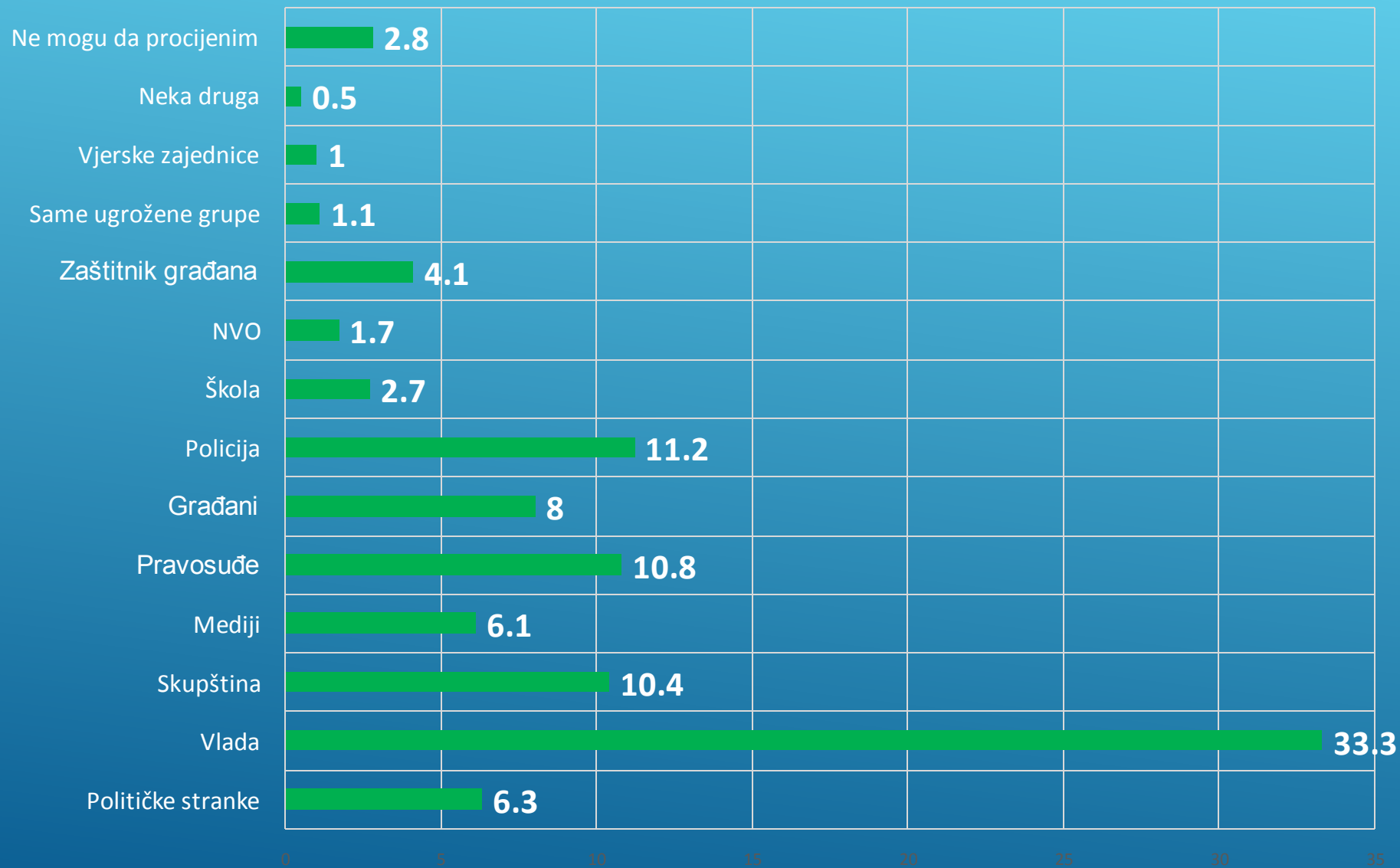


# ODGOVORNOST I ULOGA INSTITUCIJA:

## Koje institucije najviše diskriminišu određene grupe?

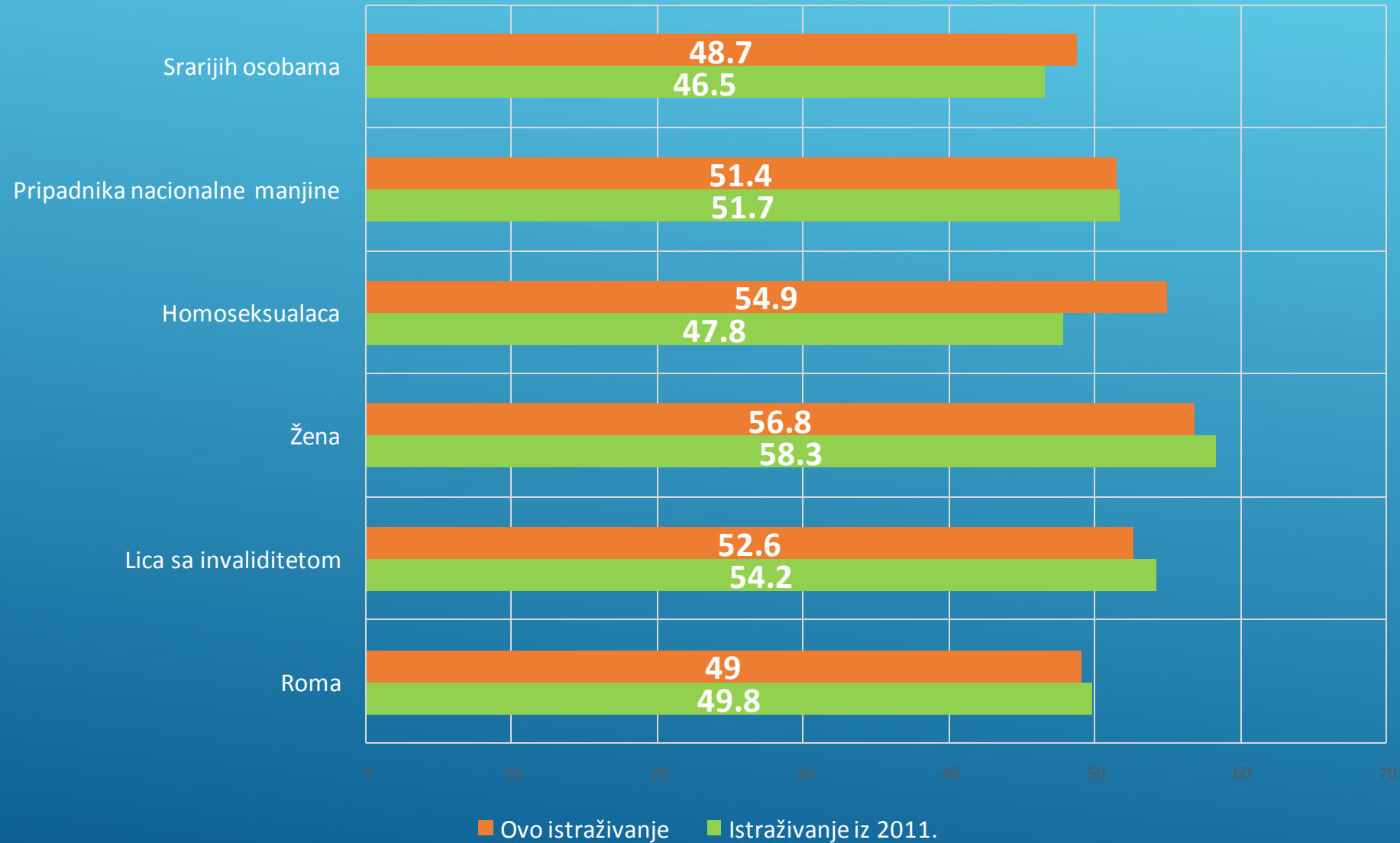


# Koja institucija treba da spriječava pojavu diskriminacije?

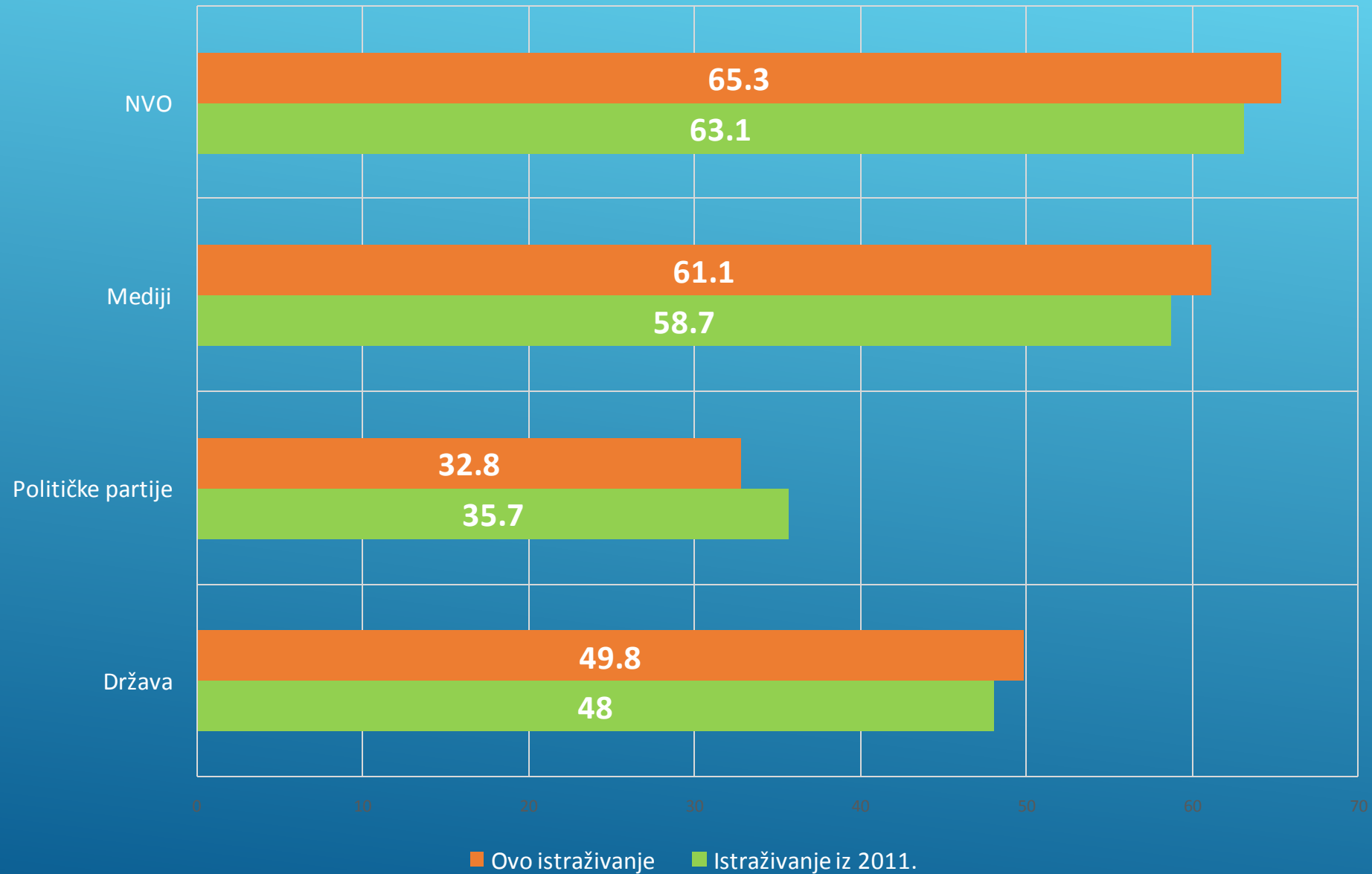




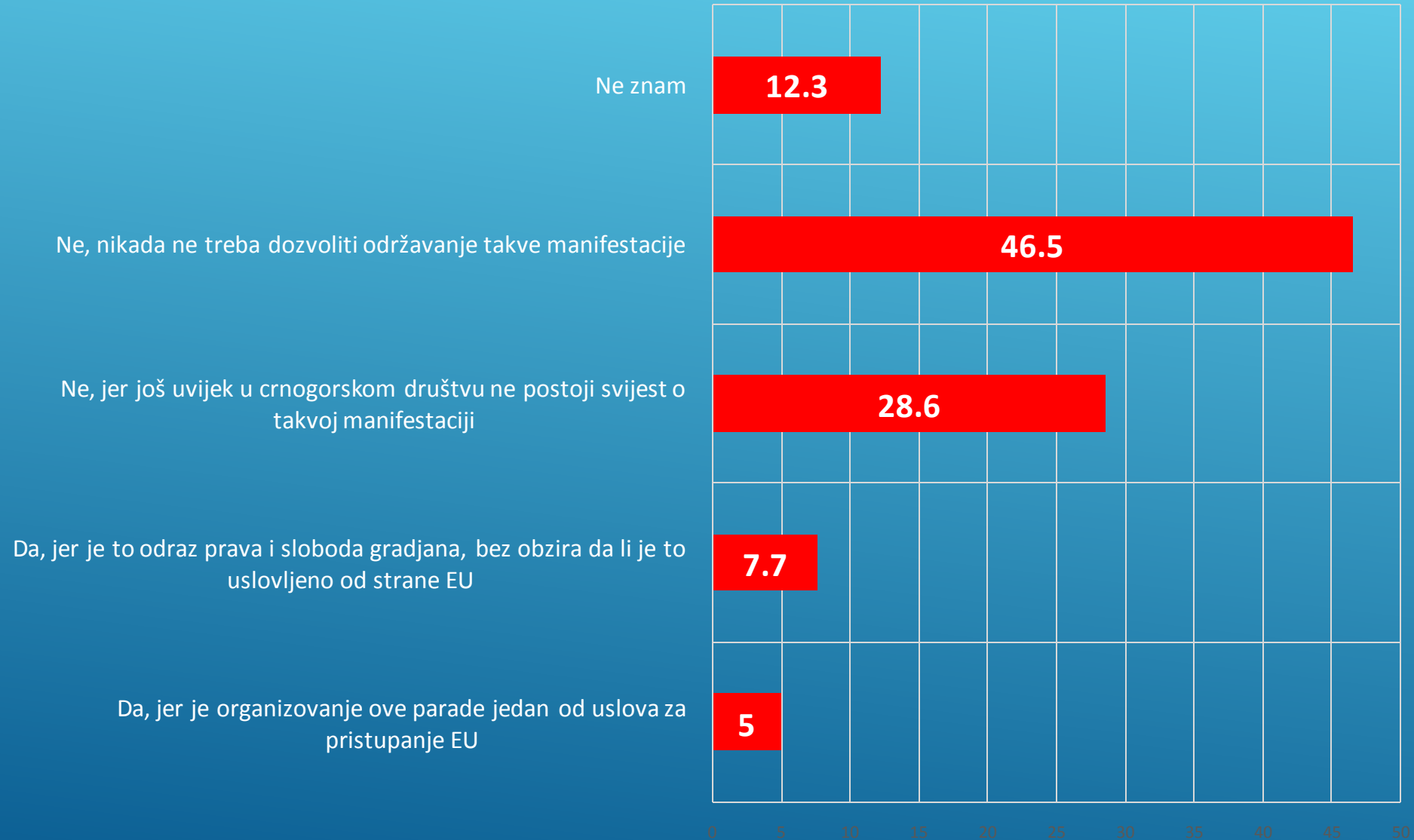
# Prosječan stepen zaštite institucija od diskriminacije svih grupa %



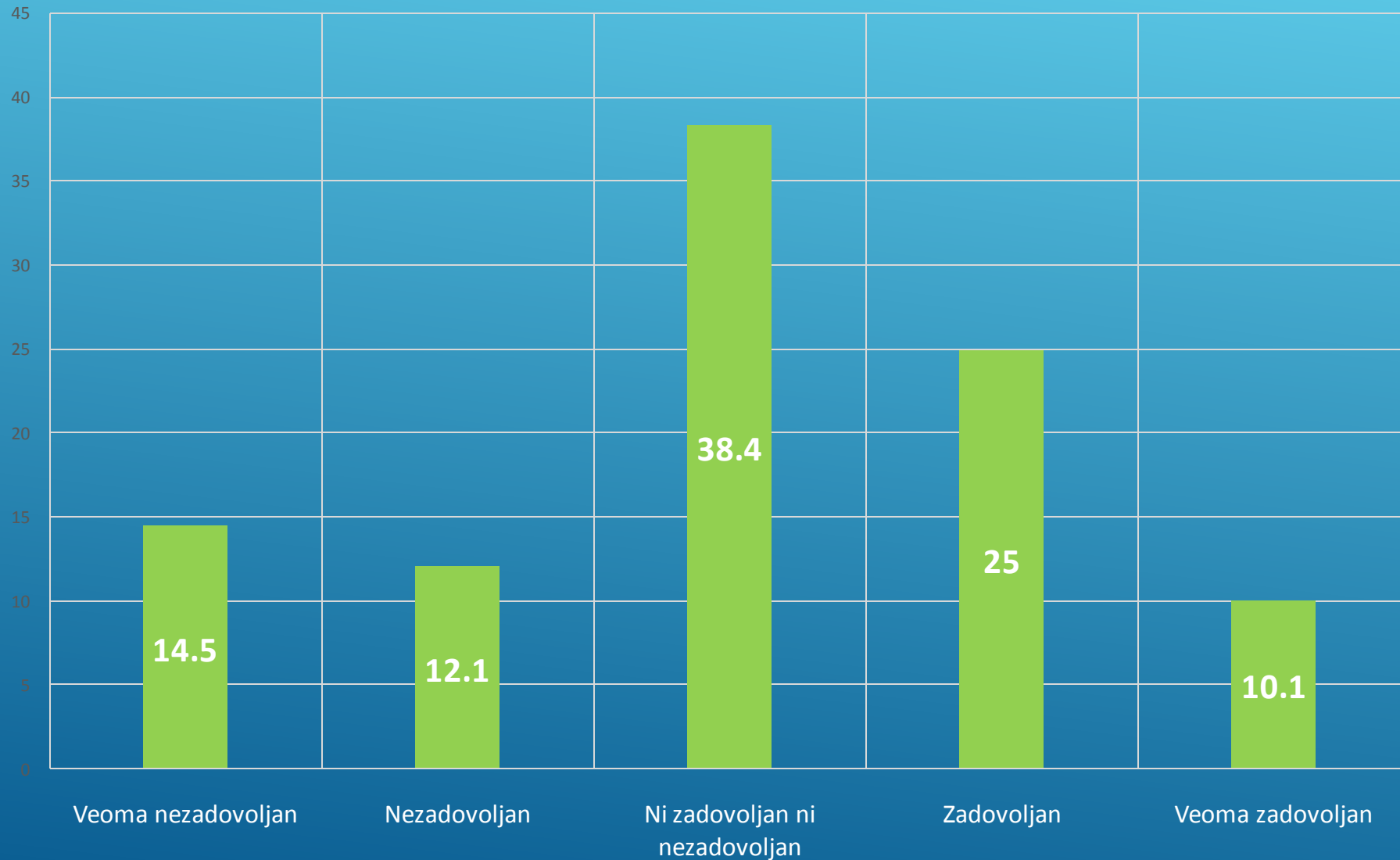
# Prosječan stepen zaštite od diskriminacije svih grupa po institucijama %



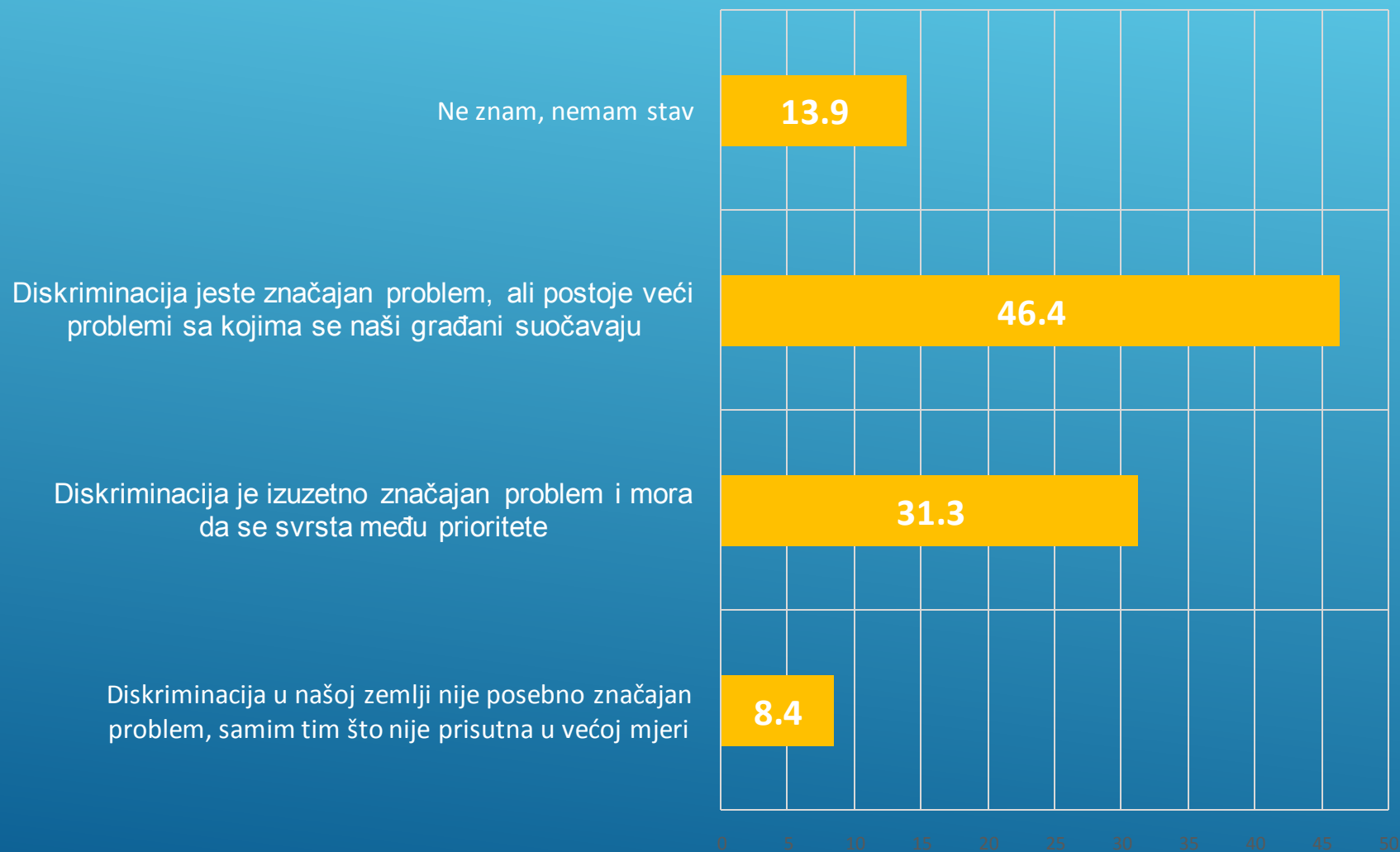
# Da li je sazrelo vrijeme za održavanje Parade ponosa u Podgorici?



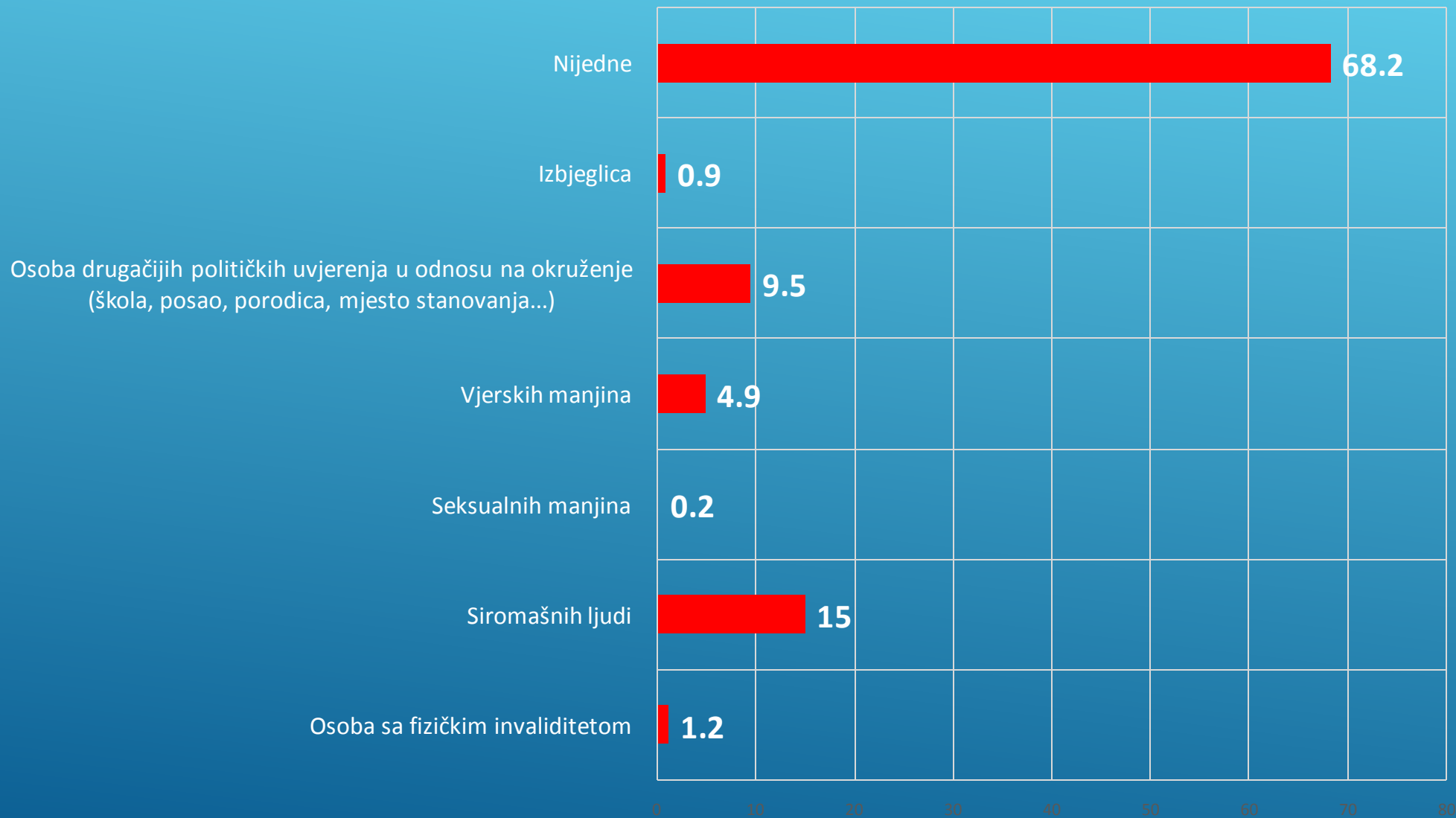
# Da li ste zadovoljni time kako su državni organi obezbjedili održavanje Parade ponosa?



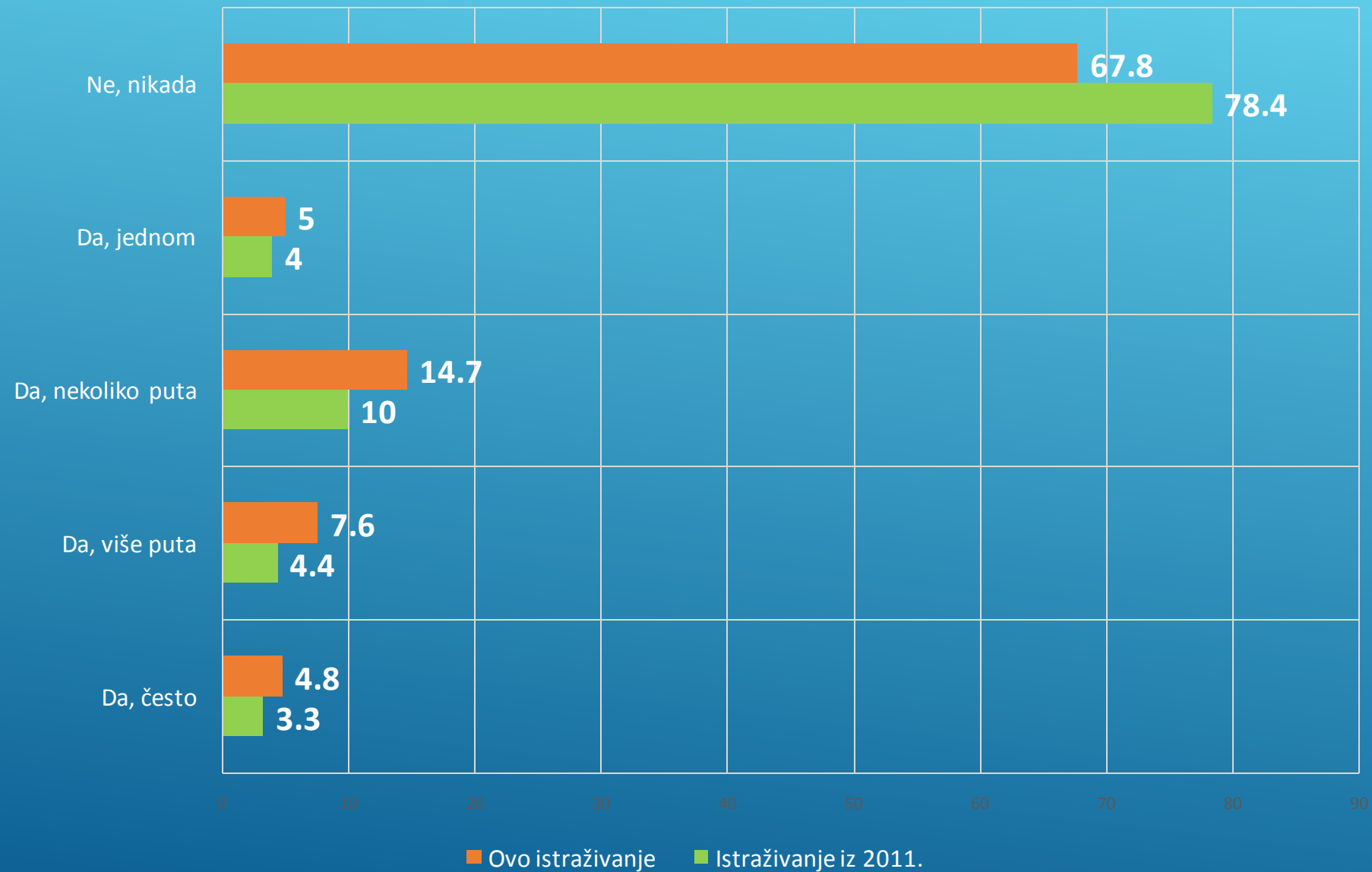
# Da li država problem diskriminacije treba da svrsta među prioritete koje treba rješavati?



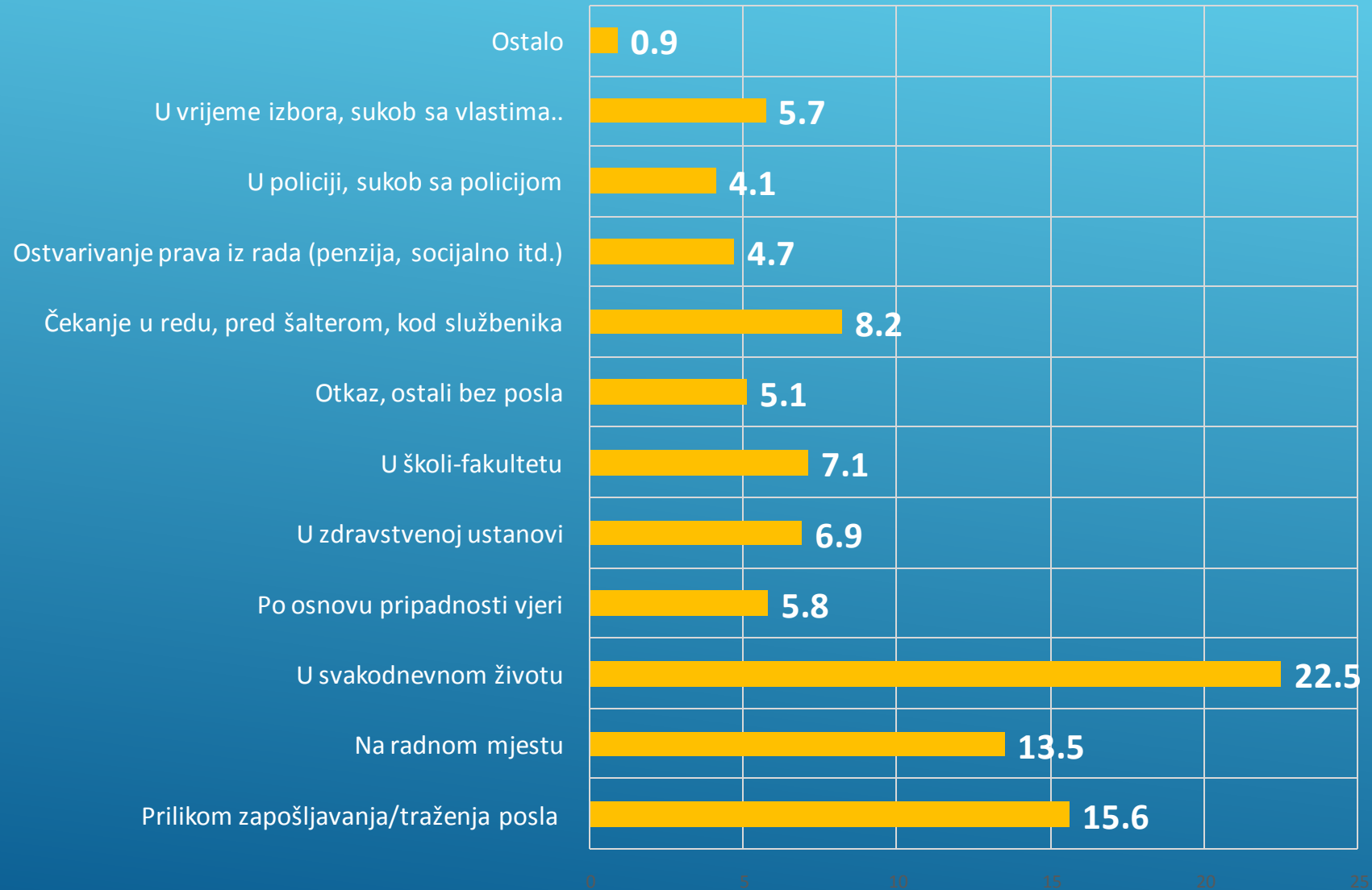
# Da li se smatrate pripadnikom neke od sljedećih grupa?



# Da li ste vi lično ikada bili diskriminisani?

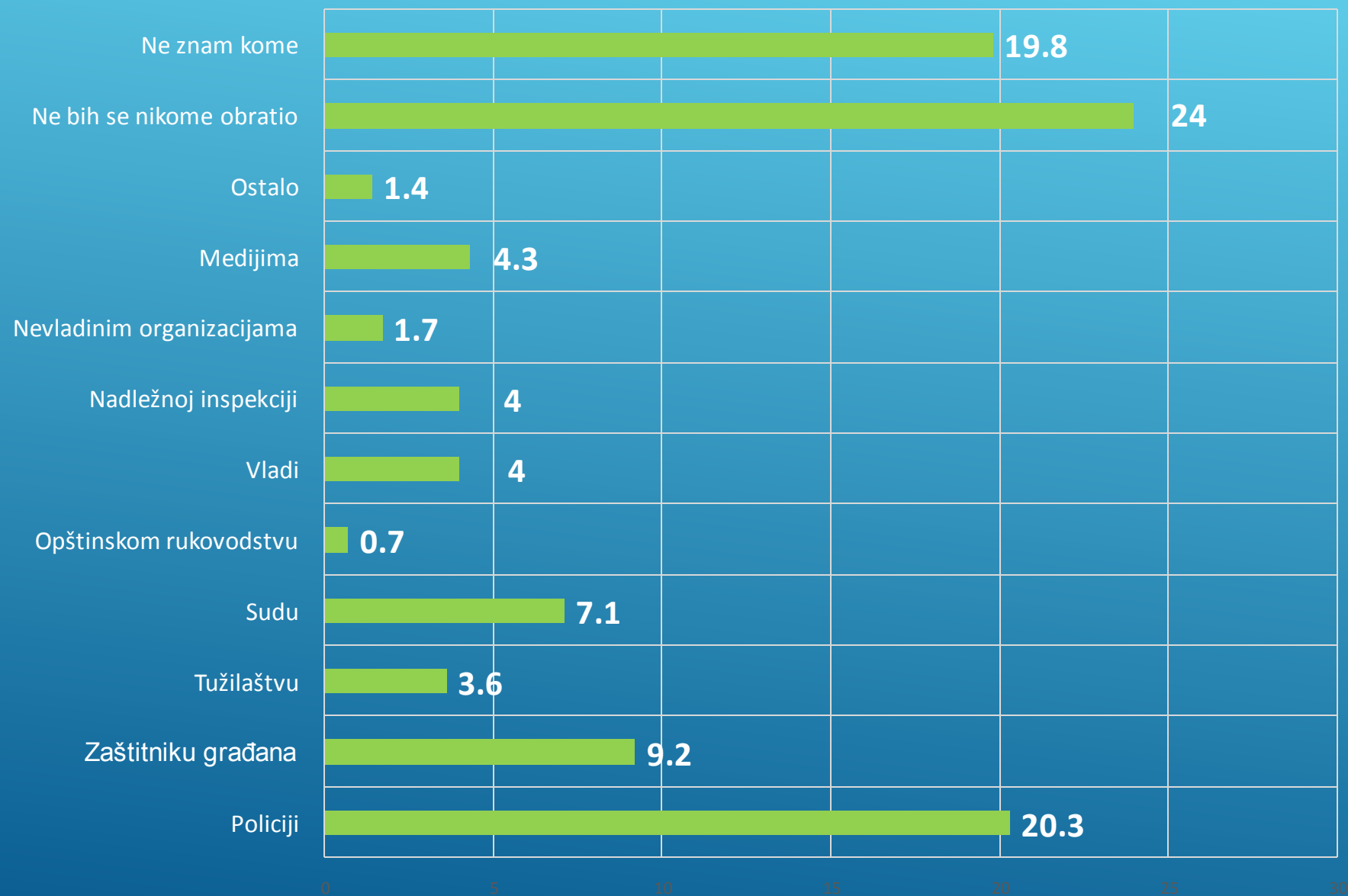


# Ukoliko ste bili izloženi diskriminaciji, to je bilo:

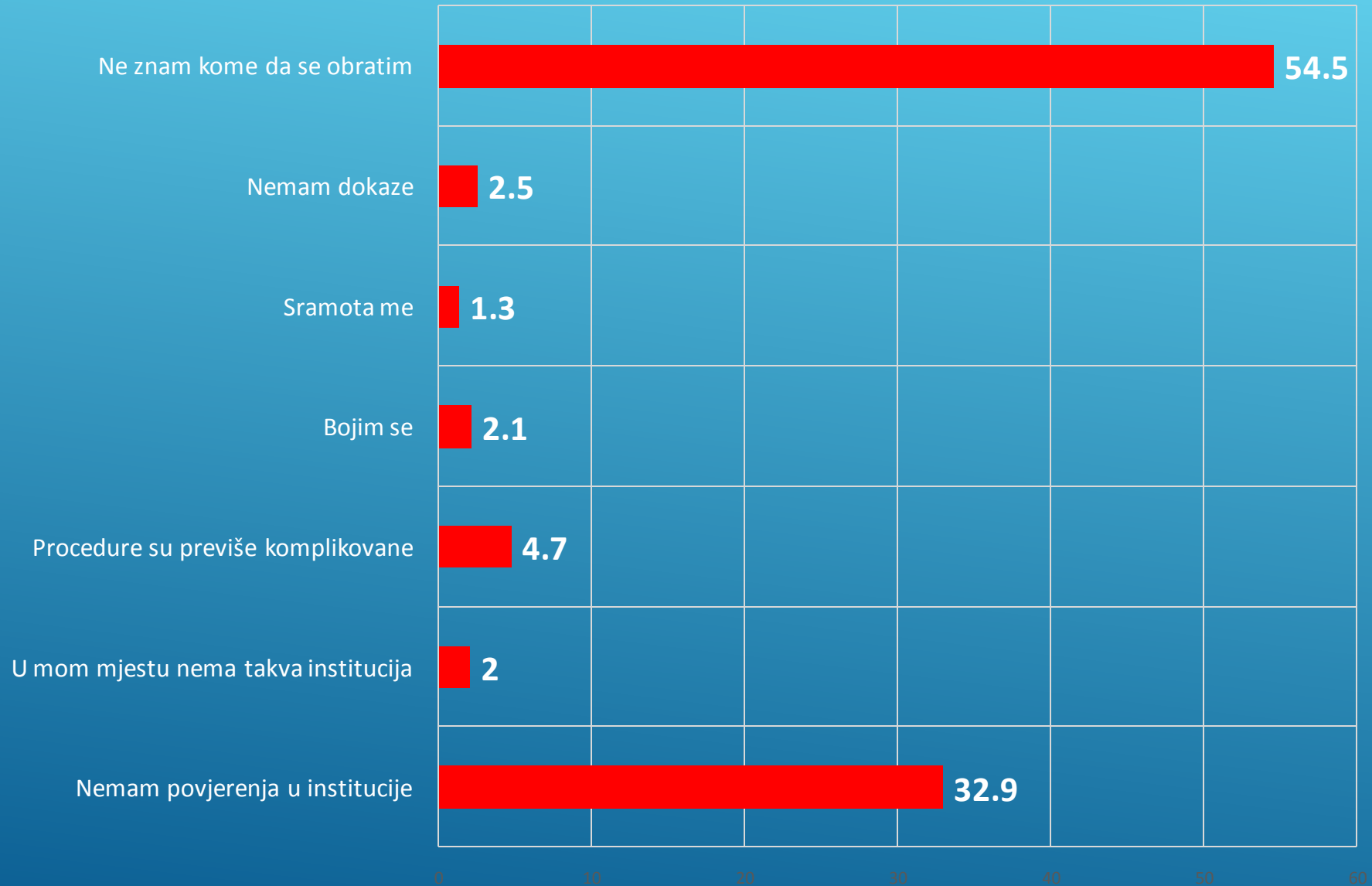




# Kome bi se obratili u slučaju da su ili da budu izloženi diskriminaciji



# Zašto se niste, odnosno zašto se ne biste obratili nikome?



**HVALA NA PAŽNJI**